

นวัตกรรมการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วันชนะ จิตอารีย์

โปรแกรมวิชาภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
สิงหาคม 2568

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนทุนวิจัย

ขอขอบพระคุณบุคลากรของสถาบันวิจัยและพัฒนาที่คอยอำนวยความสะดวกในการจัดอบรมสัมมนา เพื่อให้แนวทางและความรู้ในการดำเนินการวิจัย

ขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และนักศึกษาศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำและให้ความช่วยเหลือในการทำงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

หัวข้องานวิจัย : นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้วิจัย : นายวันชนะ จิตอารีย์
โปรแกรม : ภาษาไทย

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 2) เพื่อศึกษาผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่เรียน Sil4801 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1 หมู่เรียน รวมจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 23 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ชุดการสอนออนไลน์พัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย ยึดหน้าที่และกลยุทธ์การเขียนแต่ละส่วนประกอบของบทความวิจัย โดยมีทั้งหมด 5 ชุดกิจกรรม ได้แก่ การเขียนชื่อเรื่องและบทนำ การเขียนวิธีดำเนินการ การเขียนผลและอภิปรายผล การเขียนสรุปและบทคัดย่อ และการประเมินบทความวิจัย ใช้เวลาในการพัฒนารวม 10 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์พัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย ยึดหน้าที่และกลยุทธ์การเขียนแต่ละส่วนประกอบของบทความวิจัย โดยมีทั้งหมด 5 ชุดกิจกรรม ได้แก่ การเขียนชื่อเรื่องและบทนำ การเขียนวิธีดำเนินการ การเขียนผลและอภิปรายผล การเขียนสรุปและบทคัดย่อ และการประเมินบทความวิจัย ใช้เวลาในการพัฒนารวม 10 ชั่วโมง 2) ผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย สามารถเขียนบทความวิจัยให้มีคุณภาพสูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจ พบว่าระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49

คำสำคัญ: นวัตกรรม, ชุดการสอนออนไลน์, การเขียนบทความวิจัย

Abstract

The objectives of this research were: 1) to create and develop an online instructional innovation for enhancing research article writing skills among undergraduate students of the Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University; 2) to study the results of using the online instructional innovation in improving research article writing skills; and 3) to evaluate the students' satisfaction with the use of the online instructional innovation. The sample group consisted of 23 undergraduate students from the Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, enrolled in the course SIL4801: Teaching Practice in Educational Institutions 4 during the first semester of the academic year 2025. The sample was selected through purposive sampling. The research instrument was an online instructional package focusing on the functions and writing strategies of each component of a research article. The package consisted of five instructional activities: writing the title and introduction, writing the methodology, writing the results and discussion, writing the conclusion and abstract, and evaluating the research article. The total instructional time was 10 hours. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that: 1) the developed online instructional innovation effectively focused on the functions and writing strategies of each part of a research article and included five activities as mentioned, with a total development time of 10 hours; 2) the students who participated in the program demonstrated significantly higher quality in their research article writing after the intervention at the .05 level of statistical significance; and 3) the students' satisfaction with the use of the online instructional innovation was at a high level, with an average score of 4.07 and a standard deviation of 0.49.

Keywords: Innovation, Online Teaching Series, Research Article Writing

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการเขียนบทความ	4
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา	18
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเขียน	21
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุดการสอน	23
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	35
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์.....	38
ผลการศึกษาผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์	40
ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรม ชุดการสอนออนไลน์	41
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	42
อภิปรายผล	42
ข้อเสนอแนะ	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	
ภาค ก แบบประเมินคุณภาพบทความวิจัย	50
ภาค ข แบบประเมินความพึงพอใจ	52

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	ผลการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	38
2	ผลการศึกษาผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	40
3	ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา 80 (3) รัฐต้องดำเนินการ “พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาทุกระดับ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” (ศาลรัฐธรรมนูญ, สำนักงาน. 2550: 23-24)

นอกจากนี้นโยบายของรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในส่วนของนโยบายการศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มุ่ง “พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ” (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2557: 7)

จากแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและนโยบายของรัฐบาลจะเห็นว่า มีความจำเป็น ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ดังนั้นครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ พัฒนาตนเองด้วยการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ รวมถึงความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติได้อย่างเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน

สมรรถนะที่สำคัญอย่างหนึ่งของครูในปัจจุบันก็คือ สมรรถนะทางการวิจัย ดังที่ระบุไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ ในส่วนของมาตรฐานผลการเรียนรู้ ด้านความรู้ ว่า “3) มีความเข้าใจความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชาที่จะสอนอย่างลึกซึ้ง ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและการวิจัยในการต่อยอดความรู้” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทักษะการวิจัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาครู ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเข้มข้น ไม่ว่าจะเป็นทักษะการวิเคราะห์งาน (Task Definition) ทักษะการวางกลยุทธ์ค้นหาสารสนเทศ (Information Seeking Strategies) ทักษะการกำหนดแหล่งและการเข้าถึงสารสนเทศ (Location and Access) ทักษะการใช้สารสนเทศ (Use of Information) ทักษะการสังเคราะห์ (Synthesis) และทักษะการประเมิน (Evaluation) เมื่อนักศึกษาได้ฝึกทักษะเหล่านี้เป็นประจำในการจัดการเรียนรู้ ทักษะเหล่านี้ก็จะติดตัวนักศึกษาไปตลอด ทำให้นักศึกษาสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลการวิจัยที่มีความถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นสถาบันผลิตครูที่มีชื่อเสียงมากกว่า 50 ปี การผลิตบัณฑิตของคณะเป็นไปตามมาตรฐานของครุสภา ที่ต้องการให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554: 8-9) ทั้ง 6 ประการ ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือ “มีความรอบรู้และมีความสามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎี และระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างความรู้ใหม่” ดังนั้นการที่ทางคณะครุศาสตร์จะผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะดังกล่าวได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาครูได้มีทักษะในการทำวิจัย และมีความเข้าใจในทฤษฎี ที่จะเป็นพื้นฐานให้นักศึกษาครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะทางด้านการเขียนบทความวิจัยและการวิจัยต่อไป

จากการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย การนำเสนอผลงานวิชาการของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ใน “การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติ ครุศาสตร์ศึกษา” ในทุก ๆ ปี ผู้วิจัยได้สังเกตและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเขียนบทความวิจัยของนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ ทำให้เห็นว่า นักศึกษาร้อยละ 80 ยังขาดทักษะในการเขียนบทความวิจัยที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษากระบวนการพัฒนาทักษะการวิจัยแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์งาน วางกลยุทธ์ในการค้นหาสารสนเทศ กำหนดแหล่งและการเข้าถึงสาร สนเทศได้ สามารถใช้สารสนเทศได้อย่างเหมาะสม สามารถสังเคราะห์ และการประเมินสารสนเทศได้ แต่กลับพบว่า ถึงแม้ว่านักศึกษาจะมีทักษะการวิจัยครบทุกทักษะ แต่ก็ยังพบปัญหาการเขียนบทความวิจัย ขาดทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาวิชาการ ใช้ภาษาและสำนวนที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งยังขาดความพร้อมในทักษะการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จะนำเสนองานวิจัยในวงกว้างด้วยการเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารต่าง ๆ อันเป็นที่ยอมรับกันในวงวิชาการ

ในต่างประเทศก็มีการศึกษาที่มีข้อค้นพบที่น่าสนใจก็คือ การประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาระดับชาติ (NAEP) พบว่า 7 ใน 10 ของนักศึกษอเมริกันในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้คะแนนไม่ผ่านมาตรฐานขั้นต่ำของทักษะการเขียนระดับสูง โดยการศึกษาของ NAEP นี้ 57% ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมมีคะแนนอยู่ในระดับที่ต่ำของทักษะการเขียนขั้นพื้นฐาน ในขณะที่ 12% ไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำนี้ นอกจากนี้ยังพบว่า 1 ใน 5 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้คะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าระดับที่ถือว่ามีความสามารถในการเขียน ในขณะที่มีเพียง 1 ใน 50 เท่านั้นที่แสดงว่ามีทักษะการเขียนขั้นสูง (Kellogg & Whiteford, 2009) และการศึกษาของ Kellogg & Whiteford แสดงให้เห็นว่า คะแนน ปี 2007 กับปี 2002 ที่ NAEP ได้ศึกษาไว้แทบไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า ทักษะการเขียนของนักเรียนที่เข้ามาสู่ระดับอุดมศึกษานั้น ไม่ได้เตรียมการเพื่อให้นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเขียนงานทางวิชาการ ซึ่งบัณฑิตครูทุกคนจะต้องมีทักษะดังกล่าว ด้วยความสำคัญของทักษะการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักศึกษาครู ที่ต้องสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยใช้ชุดการสอนออนไลน์เพื่อให้นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อให้นักศึกษามีทักษะการเขียนที่ดี สามารถเขียนสื่อสารงานวิจัยกับผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม สามารถประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหมายรวมถึงการพัฒนานักเรียนที่เป็นกำลังสำคัญของชาติให้มีความสามารถเป็นพลเมืองที่ร่วมกันพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. เพื่อศึกษาผลการใช้นวัตกรรมการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

คำสำคัญ (keywords) ของโครงการวิจัย

(ภาษาไทย) นวัตกรรม, การสอนออนไลน์, การเขียนบทความวิจัย

(ภาษาอังกฤษ) Innovation, Online Teaching Series, Research Article Writing

ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Sil4801 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 413 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่เรียน Sil4801 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1 หมู่เรียน รวมจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 23 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้นักศึกษาที่คณะผู้วิจัยทำการสอน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ทักษะการเขียนบทความวิจัย ซึ่งประกอบด้วย หลักการเขียนบทความวิจัย การเขียนชื่อเรื่อง การเขียนบทคัดย่อ การเขียนบทนำ การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย การเขียนผลและอภิปรายผล และการเขียนสรุป

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นวัตกรรมการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการเขียนบทความวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการเขียนบทความ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา
3. การพัฒนาทักษะการเขียนบทความ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการเขียนบทความ

1. ความหมายของบทความ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 602) ได้ให้ความหมายของบทความว่า “น. ข้อเขียนซึ่งอาจจะเป็นรายงานหรือการแสดงความคิดเห็น มักตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ วารสาร สารานุกรม เป็นต้น”

ธิดา โมสิกรัตน์ (2552, หน้า 109) ได้กล่าวถึงความหมายของบทความไว้ว่า บทความเป็นงาน เขียนที่มีการเรียบเรียงเนื้อหาสาระด้วยภาษาที่เป็นร้อยแก้ว ใช้สำนวนโวหาร และลีลาการเขียนที่ชวนอ่าน ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เหตุการณ์ เรื่องราว ฯลฯ และความคิดเห็นในสาระเนื้อหาที่ นำเสนอ โดยการอธิบายขยายความ การสนับสนุน การโต้แย้ง การแสดงเหตุผล ตัวอย่าง ฯลฯ

จันทนา ทองประยูร และคณะ (2548, หน้า 301) ได้กล่าวถึงความหมายของบทความไว้ว่า บทความเป็นความเรียงที่ผู้เขียนพยายามเรียบเรียงเนื้อหา ความคิด แล้วถ่ายทอดอย่างมีระบบ ด้วยลีลา ภาษาที่เหมาะสม บทความจึงเป็นข้อเขียนที่ประกอบด้วยข้อเท็จจริงบวกกับข้อคิดเห็นและเหตุผลที่เชื่อถือ ได้ที่ผู้เขียนแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องราวใด ๆ นำหนักเนื้อหาของบทความอยู่ที่ความน่าเชื่อถือในความคิดเห็น ที่ผู้เขียนนำเสนออย่างสมเหตุสมผลบนรากฐานของข้อเท็จจริงต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งมากกว่าจะมุ่ง รายงานข้อเท็จจริง หรือให้ความรู้เพียงประการเดียวเท่านั้น

ชลธิรา กลัดอยู่ และคณะ (2517, หน้า 172) ได้อธิบายความหมายของบทความไว้ว่า “บทความเป็นความเรียงแบบหนึ่งที่มีเรื่องราวจากความจริง เป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป ในขณะนั้น หรือไม่ก็มีเจตนาเขียนเพื่อให้คนสนใจในเรื่องนั้น ๆ โดยทันที เรื่องที่เขียนอาจมีลักษณะเป็น การวิเคราะห์ข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยมีการกล่าวถึงแหล่งอ้างอิงข้อมูล ที่สำคัญต้องมีการเสนอทัศนะ ข้อคิดเห็นบางประการของผู้เขียนเองด้วย”

จากความหมายที่ยกมาสามารถสรุปได้ว่า บทความ หมายถึง งานเขียนประเภทความเรียงร้อยแก้ว ที่มีการเรียบเรียงเนื้อหาขึ้น จากข้อเท็จจริง โดยมีการแสดงความคิดเห็นประกอบ อย่างสมเหตุสมผลและมีมุมมองที่แปลกใหม่น่าสนใจ

2. ลักษณะเฉพาะของบทความ

บทความทั่วไป ควรมีลักษณะดังนี้

2.1 มีขนาดสั้น บทความที่ดีควรจบเป็นตอน ๆ มีขนาดไม่ยาวจนเกินไป การเขียนย่อหน้า ในบทความก็ควรมีขนาดสั้นด้วย

2.2 เป็นเรื่องที่กำลังได้รับความสนใจ มีเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่กำลังได้รับความสนใจในขณะนั้น เช่น ปฏิบัติการหมอบตบ วิกฤติสาธารณสุขไทย, ทางเลือก – ทางรอด ยุบรวม โรงเรียนขนาดเล็ก, เมื่อไข้หวัดกลับมาอีกครั้ง, การยุทธ์ 3G สามค่าย เน้นโครงข่าย-ไม่แข่งราคา, สงคราม เกาหลี: โสมแดง vs โสมขาว, ปรากฏการณ์พี่มาก...พระโขนง, กลยุทธ์ “ซีรีส์” สุภาพบุรุษจุฑาเทพ เป็นต้น

2.3 เป็นการวิเคราะห์ การเขียนบทความไม่ใช่การอธิบายให้ความรู้เท่านั้น แต่ผู้เขียนจะต้อง แทรกความคิดเห็นที่น่าเชื่อถือและเป็นเหตุเป็นผลประกอบการเขียนบทความด้วย ความคิดเห็นดังกล่าว ต้องมีการคิดวิเคราะห์ มาแล้วเป็นอย่างดี

3. จุดมุ่งหมายของการเขียนบทความ

3.1 ให้ความรู้ การเขียนบทความอาจมีเนื้อหาที่มุ่งให้ความรู้เฉพาะสาขาหรือความรู้ทั่วไปก็ได้ บทความที่มุ่งให้ความรู้เฉพาะสาขามักมีลักษณะเนื้อหาเฉพาะทางเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้อ่านจึงควรมี พื้นความรู้และความสนใจในเรื่องนั้นอยู่แล้ว จึงสามารถเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพราะบางบทความอาจมีการ ใช้คำศัพท์เฉพาะด้านและคำศัพท์วิชาการในเนื้อหาด้วย ตัวอย่างเนื้อหาที่มุ่งให้ความรู้เฉพาะทาง เช่น การแปลคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้, บทพิโรธวาทีในเรื่อง ขุนช้างขุนแผน, GMO พันธุวิศวกรรมศาสตร์ ให้คุณหรือโทษ เป็นต้น ส่วนเนื้อหาที่มุ่งให้ความรู้ทั่วไป มักมีเนื้อหาที่มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ผู้คนทั่วไป สามารถอ่านได้ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น มหัศจรรย์ชาเขียว, น้ำเลียง ข้อ่าสำคัญอย่างไร, ความเครียดทำให้อ้วนได้, ขุมทรัพย์แห่งท้องทะเลตรัง เป็นต้น

3.2 ให้ข้อมูล ผู้เขียนบทความอาจมีจุดมุ่งหมายในการให้ข้อมูล นำเสนอข้อเท็จจริงต่าง ๆ เช่น วิธีออมเงินในยุคเศรษฐกิจฝืดเคือง, การออกกำลังกายให้เหมาะกับรูปร่าง, โรคอุบัติใหม่และวิธีป้องกัน, สร้างความเข้าใจ รู้จักใช้น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น

3.3 ให้ความคิดเห็น นอกจากการแสดงข้อเท็จจริงในบทความ ผู้เขียนอาจมีจุดมุ่งหมายในการ แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อาจเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ สนับสนุนโต้แย้ง เสียดสี หรือกระตุ้นให้คิด เช่น “แพนด้าพีเวอร์” กระแสที่เกินพอดีของคนไทย, กีฬา “สี” การ เมืองไทย ไร้น้ำใจนักกีฬา, สอบเข้ามหาวิทยาลัยวิธีใหม่ โฉมใหม่หรือถอยหลังเข้าคลอง, ชาแหละปรากฏการณ์ พี่มาก...พระโขนง หนังสือหรืออุปทานหมู่...? เป็นต้น

3.4 ให้ความเพลิดเพลิน บทความบางเรื่องนอกจากให้ความรู้ความคิดแล้ว ยังให้ความ เพลิดเพลินอีกด้วย มักปรากฏในบทความสารคดีท่องเที่ยว ประวัติสถานที่ ประวัติบุคคล บทความ สัมภาษณ์ เช่น “เพลินวาน” วันวานแสนหวานที่หวนคืน, เซเลบ สไตร์, บทสัมภาษณ์ “กว่าจะเป็น...เต๋อ ฉันทวิมล”, ซุปตาร์สายฟ้าแลบ: เจมส์ จิรายุ เป็นต้น

4. ประเภทของบทความ

การแบ่งประเภทของบทความ มีผู้รู้แบ่งประเภทของบทความไว้อย่างหลากหลาย ในที่นี้ขอใช้เกณฑ์ ของ อิตาโมสิกรัตน์ (2552, หน้า 110 -112) ที่ได้แบ่งประเภทของบทความเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. บทความวิชาการ (Academic Article) มีเนื้อหา เรื่องราวที่เสนอสาระความรู้และทฤษฎีทาง วิชาการ โดยตีพิมพ์ในวารสารต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นวารสารวิชาการของสถาบันการศึกษา ซึ่งวารสารวิชาการเหล่านี้มักมีการตีพิมพ์เป็นระยะสม่ำเสมอ โดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพของ บทความ เช่น วารสารภาษาและวรรณคดีไทย ของ

ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีบทบาทในการเผยแพร่ให้ความรู้ทางด้านภาษาและวรรณคดีไทย ผู้ที่มีความรู้ความสนใจ ในเรื่องนี้สามารถส่งบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดีไทยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตีพิมพ์ได้

2. บทความวิเคราะห์ (Analytical Article) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เรื่องราว เหตุการณ์ ปัญหา หรือ วิกฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งในสังคม โดยผู้เขียนต้องใช้หลักวิชาการหรือทฤษฎีในการ วิเคราะห์ เพื่อนำเสนอข้อมูล อย่างมีน้ำหนัก เป็นเหตุเป็นผล ไม่มีอคติ ทำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อถือและ ยอมรับ ผู้เขียนบทความวิเคราะห์จึงควรมี ความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เขียนอย่างแท้จริง รวมทั้งรู้จัก เลือกใช้หลักวิเคราะห์ที่เหมาะสม เช่น บทความวิเคราะห์ ปัญหาการเมืองไทย บทความวิเคราะห์ วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจดูไบเวิร์ล

3. บทความแสดงความคิดเห็น (Opinion Article) บทความประเภทนี้เขียนขึ้นเพื่อแสดงความ คิดเห็นที่มีต่อ เหตุการณ์ เรื่องราว ประเด็นปัญหาต่าง ๆ มีการสำรวจปัญหา รวบรวมข้อมูล ศึกษาที่มา ของเรื่อง แล้วจึงแสดงความ คิดเห็นของตนแทรกลงไป ทั้งนี้ความคิดเห็นดังกล่าวควรเป็นความคิดเห็นที่ สร้างสรรค์ แปลกใหม่ น่าสนใจ น่าเชื่อถือ และยังไม่เคยมีใครคิดเห็นในประเด็นนั้นมาก่อน บทความแสดงความคิดเห็นสามารถตีพิมพ์ในสื่อสิ่งพิมพ์ได้อย่าง หลากหลาย ทั้งหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เป็นต้น การเขียนบทความแสดงความคิดเห็น ถ้าเขียนโดยผู้จัดพิมพ์ จะ เรียกว่า บทนำ หรือบทบรรณาธิการ นอกจากนี้ยังมีคอลัมน์ต่าง ๆ ที่มีจุดเด่นที่แตกต่างกัน บางคอลัมน์มีนักเขียนหรือ บุคคลที่มีชื่อเสียงเขียนบทความอยู่แล้วเป็นประจำ แต่บางคอลัมน์เปิดโอกาส ให้ผู้สนใจส่งบทความไปตีพิมพ์ได้

4. บทความเชิงวิจารณ์ (Critical Article) มีเนื้อหาที่ติชมและวิพากษ์วิจารณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนใหญ่มักเป็น เรื่องเกี่ยวกับวรรณกรรม ศิลปะ ดนตรี ภาพยนตร์ และการแสดงต่าง ๆ ผู้เขียนควรมี หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมา ใช้ประกอบการวิจารณ์และการประเมินคุณค่า บทความวิจารณ์ที่ได้รับความนิยมมาก ได้แก่ บทวิจารณ์หนังสือ ถ้าเขียน ในเชิงประเมิน คุณค่า เรียกว่า บทวรรณกรรมวิจารณ์ ถ้าเขียนในเชิงแนะนำหนังสือ เรียกว่า บรรณนิทัศน์ (book review)

5. บทความสารคดี (Feature Article) มีเนื้อหาที่เป็นความรู้และประสบการณ์ตรงของผู้เขียน อาจเป็นข้อมูล ที่ได้จากการประสบพบเจอด้วยตนเอง หรือจากการศึกษาค้นคว้าหรือสัมภาษณ์ แล้วนำมา รวบรวมเรียบเรียงให้เป็น เรื่องที่สมบูรณ์ แปลกใหม่และน่าสนใจ

การใช้ภาษาในบทความสารคดี มักใช้ภาษาไม่เป็นทางการ ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเอง เหมือนการเล่าสู่กัน ฟัง ทั้งนี้อาจใช้ภาพประกอบเพื่อช่วยเพิ่มความเข้าใจ และน่าสนใจยิ่งขึ้น ตัวอย่าง บทความสารคดี เช่น บทความสารคดี ท่องเที่ยว บทความสารคดีชีวประวัติบุคคล บทความสารคดี เกร็ดความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น

6. บทความสัมภาษณ์ (Interview Article) มีเนื้อหาที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ส่วนมาก มักมีเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อเหตุการณ์ เรื่องราว ประเด็นปัญหา หรือสถานการณ์ในขณะนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์อาจเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ เป็นผู้ประสบ ปัญหา หรือมีมุมมองที่แปลกใหม่ เพื่อให้ได้ ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเหมาะสมกับเรื่องที่เขียน ตัวอย่าง บทความสัมภาษณ์ เช่น สัมภาษณ์ สุทธิ อัจฉมัย “มาบตาพุด จะต้องไม่ขยายอีกต่อไป”

5. ลักษณะของผู้เขียนบทความที่ดี

ผู้เขียนบทความที่ดีควรแสดงความรู้ ความคิด ความเห็นในเรื่องที่น่าเสนออย่างชัดเจน ดังที่ เจือ สตะเวทิน (2508, หน้า 394) ได้กล่าวถึงการเขียนบทความว่า “ผู้เขียนบทความต้องกล้าแสดง ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนอย่าง ไม่หวาดหวั่นว่า คนอื่นเขาจะไม่เห็นด้วย ให้เขียนออกมาเถิดผู้อ่านอยากเห็นบุคลิกลักษณะของผู้เขียน ผู้เขียนเป็นตัว ของตัวเองได้มากเท่าใด บทความก็จะมีค่ามาก ยิ่งขึ้นเท่านั้น”

นอกจากนี้ ชลอ รอดลอย (2551, หน้า 72 - 73) ได้ให้คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความที่ดี สรุปได้ดังนี้

1. ผู้เขียนบทความที่นำข้อเท็จจริงที่มีลักษณะเป็นตัวเลข สถิติและแผนภูมิมาแสดง จะต้อง รมั้ดระวังมิให้ ฟุ่มเฟือย มิฉะนั้นจะทำให้ผู้อ่านเบื่อ

2. ผู้เขียนบทความควรใช้เรื่องเกร็ดความรู้ที่เหมาะสมมาประกอบ แต่ทฤษฎีนี้ต้องอาศัยความ ฉลาดของผู้เขียน ความสำคัญอยู่ที่ว่า ผู้เขียนต้องใคร่ครวญให้เหมาะว่าควรนำเกร็ดความรู้ไว้ตรงส่วนใด บางเรื่องเหมาะที่จะไว้ตรงส่วนคำ นำ แต่ส่วนมากผู้เขียนมักนิยมนำเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ไว้ในส่วนเนื้อเรื่อง เป็นหลัก วิธีนี้จึงเหมาะสำหรับนักเขียนที่เริ่มฝึก เขียนใหม่ ๆ ส่วนการนำเกร็ดความรู้ไว้ในส่วนท้ายนั้นทำ ได้ยากมาก เหมาะสำหรับนักเขียนที่มีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างดี

3. เขียนบทความควรอ้างคำพูดของเจ้าของตำราหรือผู้เชี่ยวชาญในวิชาเฉพาะต่าง ๆ การเขียน บทความที่ดีต้องอาศัยการอ้างคำพูดของผู้ที่มีชื่อเสียงหรือมีความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ เพราะผู้เขียนเอง อาจเป็นเพียงนักเขียน ธรรมดา ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในวิชาเฉพาะอย่างใดเป็นพิเศษ ทั้งการอ้างอิงคำพูดนี้ ยังเป็นการให้เกียรติผู้ที่เคยศึกษาเรื่อง นั้น ๆ มาก่อนอีกด้วย

อนึ่ง ในการเขียนบทความ มีเนื้อหาค่อนข้างกว้าง การพิจารณาเลือกคำกล่าวของใครมา ประกอบนั้น ต้อง คำนึงถึงความเหมาะสมทางด้านเนื้อหาและความน่าเชื่อถือ โดยปกติการอ้างคำพูดของ บุคคลอื่นนั้น ผู้เขียนต้องบอกชื่อ ของผู้พูดหรือผู้กล่าวให้เป็นที่ประจักษ์ชัดเจน แต่สำหรับบางกรณี ผู้เขียนอาจอ้างเพียงอาชีพ หรือหน้าที่ของบุคคลได้ เช่น อ้างว่า “แพทย์ส่วนมากกล่าวว่า...” “แม่บ้าน คนหนึ่งกล่าวว่า...” ดังนี้ได้เหมือนกัน แต่ต้องเป็นถ้อยคำที่ผู้อ่าน เชื่อถือได้

4. ผู้เขียนบทความควรใช้การแปรเรื่อง หรือวิธีการยกย้ายความคิดแง่อื่นบ้าง กล่าวคือ ใช้ วิธีการตั้งคำถามแก่ ผู้อ่านไว้เสมอ แล้วจึงคลี่คลายคำตอบไว้เป็นชั้น ๆ โดยปกติคำถามเพื่อแปรเรื่องเช่นนี้ มักทำให้บทความดีขึ้นเพราะทำ ให้เกิดย่อหน้าขึ้นอย่างน้อย 2 - 3 ย่อหน้า

5. ผู้เขียนบทความควรให้ความสำคัญกับการลงท้าย ส่วนลงท้ายของบทความเขียนได้ยากมาก ผู้เขียนต้อง ศึกษาจากบทความของตนอย่างรอบคอบ การลงท้ายทำได้หลายวิธี เช่น วิธีสรุปอย่างรวบรัด วิธีตะล่อมให้ผู้อ่านเห็น จุดเด่นที่ปรารถนา หรือวิธีทิ้งท้ายให้คิด วิธีเขียนนั้นต้องใช้ภาษาที่มีกำลังเป็นพิเศษ อาจจะใช้ 2 ย่อหน้าเป็นส่วนลงท้าย ก็ได้ แต่ดีที่สุดควรใช้ 1 ย่อหน้าเท่านั้น เพราะวงความคิดที่ต้องการ ของผู้อ่านจะได้เป็นเอกภาพ นักเขียนที่ชำนาญมาก อาจใช้การลงท้ายเพียง 1 ประโยคก็มี

6. องค์ประกอบของบทความ

บทความประกอบด้วย เนื้อหา ความคิดเห็นและวิธีการเขียน

6.1 เนื้อหา การเขียนบทความสามารถเลือกเขียนเนื้อหาได้หลากหลาย เช่น ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภาษาศาสตร์ การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น เนื้อหาของ บทความควรเป็นสาระเรื่องราวที่ ชัดเจน มีข้อมูลที่ถูกต้อง ไม่บิดเบือนข้อมูล ผู้เขียนอาจศึกษาค้นคว้าหา ข้อมูลได้จากหลายแหล่ง เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์ การสังเกต หรือจาก ประสบการณ์ของผู้เขียนเอง การเลือกเนื้อหาเขียนบทความ นอกจากควรเลือกเนื้อหาที่ผู้เขียนมีความสนใจและมี ความถนัดแล้ว ควรคำนึงถึงความสนใจของผู้อ่านด้วย หรืออาจ เลือกเรื่องที่ทันต่อเหตุการณ์หรือเป็นที่ สนใจของผู้คนในสังคมในเวลานั้น

6.2 ความคิดเห็น ผู้เขียนบทความควรนำเสนอความคิดเห็นที่แปลกใหม่ สร้างสรรค์ น่าสนใจ เทียงตรง มี เหตุผล และไม่มีอคติในการนำเสนอข้อมูล ผู้เขียนอาจถ่ายทอดความคิดของตน เพื่อสะท้อน ปัญหา เปิดประเด็น หรือแง่มุมใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีใครเขียนมาก่อน หรืออาจกระตุ้นให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญ ของเรื่องนั้นก็ได้

6.3 วิธีการเขียน การเขียนบทความให้น่าสนใจนั้น ขึ้นกับองค์ประกอบหลายประการ เช่น เนื้อหา ภาษา การลำดับความ ความสร้างสรรค์ เป็นต้น ผู้เขียนจึงควรมีความตั้งใจและเอาใจใส่ รายละเอียด เพื่อให้เกิดความสละสลวย ชวนติดตาม ทองคุณ หงส์พันธุ์ (2543, หน้า 32 - 33) ได้สรุปหลักการเขียนบทความที่สำคัญไว้ดังนี้

- 1) มีจุดมุ่งหมายแน่นอนว่าจะพูดถึงอะไร หัวข้ออย่างไร
- 2) ตัวเรื่องจะต้องแบ่งออกให้เป็นสัดส่วน ให้ค่าน่า ตัวเรื่อง คำนึงท้ายสอดคล้องกันอย่าง เหมาะสม และเป็นเรื่องให้ความคิดประเทืองปัญญา
- 3) สำนวนภาษาต้องอ่านง่าย ชวนให้ติดใจ ถ้อยคำไพเราะ ภาษารื่นหู และมีลักษณะเป็นของตัวเอง
- 4) อภิปรายไขปัญหาให้แจ่มกระจ่าง
- 5) กล้าที่จะแสดงความคิดอย่างตรงไปตรงมาและเป็นตัวของตัวเอง 6) อ้างอิงข้อเท็จจริงประกอบโดย เอาข้อเท็จจริงเป็นข้อพิสูจน์
- 7) มีความฉลาดหลักแหลมที่จะหาเกร็ดที่เหมาะสมมาประกอบ
- 8) อ้างอิงคำพูดของบุคคลที่พอเชื่อถือได้ และตำราที่ทุกคนยอมรับ
- 9) แปรประเด็นให้เห็นแง่คิดต่าง ๆ หลายแง่มุม
- 10) มีคำทิ้งท้าย เพื่อให้ผู้อ่านได้คิดได้เห็นจุดเด่นที่เราปรารถนา ซึ่งโดยปกติจะอยู่ย่อหน้าสุดท้าย
- 11) เลือกเรื่องเขียนที่คนกำลังสนใจ
- 12) ตั้งชื่อให้เหมาะสมและชวนอ่าน

7. ความแตกต่างระหว่างบทความกับงานเขียนอื่น

7.1 เรียงความ ตั้งแต่ผู้เรียนเรียนหนังสือในวัยเด็กเป็นต้นมา มักคุ้นเคยกับการเขียนเรียงความ การเขียน เรียงความนั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากบทความบ้าง กล่าวคือ การเขียนเรียงความเป็นแบบฝึก การเขียนที่ผู้สอนกำหนด หัวข้อและจำนวนหน้า ซึ่งหัวข้อมักไม่ยากเกินไป สามารถหาข้อมูลหรือแสดง ความคิดได้ง่าย เช่น วันแม่แห่งชาติ, สุนทรภู่ : กวีเอกของโลก, โรงเรียนของฉัน, การใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์, ความสำคัญของภาษาไทย เป็นต้น ผู้เขียน เรียงความมีหน้าที่เรียบเรียงความรู้และ ประสบการณ์ แล้วถ่ายทอดด้วยภาษาที่เป็นทางการหรือกึ่งทางการ แต่การ เขียนบทความจะมีอิสระใน การเขียน ทั้งเรื่องเนื้อหาและภาษามากกว่าเรียงความ อีกทั้งด้านการแสดงความเห็น การ เขียนบทความ จะมีหลักการเป็นเหตุเป็นผล และแปลกใหม่มากกว่าเรียงความ ในด้านการเผยแพร่ เรียงความมัก เผยแพร่อยู่ในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ อาจมีการเผยแพร่ภายนอกบ้างในกรณีที่มีการจัดประกวดการเขียน เรียงความ แต่ ในการเขียนบทความมีการตีพิมพ์และเผยแพร่อย่างหลากหลาย ทั้งหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ใบปลิว สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

7.2 ข่าว ข่าวและบทความเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงเหมือนกัน แต่มีเวลาและรายละเอียด ที่ต่างกัน กล่าวคือ การเขียนข่าวต้องรวดเร็วทันเหตุการณ์ และต้องรวบรวมรายละเอียดให้มากที่สุด หรืออาจมีการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่การเขียนบทความ ไม่จำเป็นต้องรวดเร็วทันเหตุการณ์เหมือนข่าว บทความอาจเขียนหลังจากข่าวนั้นเกิดขึ้นมาสักระยะหนึ่ง ทั้งนี้เพราะผู้เขียนต้องหาที่มาและข้อมูล ต่าง ๆ มาประกอบ อีกทั้งต้องเสนอความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วย แต่การนำเสนอข่าวจะ เน้นการนำเสนอเฉพาะข้อเท็จจริงเป็นสำคัญ

8. ประโยชน์ของการเขียนบทความ มีดังนี้

- 8.1 เพิ่มพูนความรู้ความคิดให้กับบุคคลที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน หรือมีอาชีพเดียวกัน
- 8.2 เพิ่มพูนความรู้ของผู้เขียนให้กระจ่างแจ้งยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะในการเขียนบทความ ผู้เขียน ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

- 8.3 สร้างผลงานและชื่อเสียงให้กับตนเองและหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่
- 8.4 เพิ่มพูนรายได้และสร้างความก้าวหน้าในด้านอาชีพการงานของตนเอง

บทความแสดงความคิดเห็น

บทความแสดงความคิดเห็น เป็นบทความที่เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราว เหตุการณ์ ปัญหา วิกฤติการณ์ หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้เขียนควรมีความคิดเห็นที่น่าสนใจ แปลกใหม่ มีประโยชน์ใน การสร้างสรรค์สังคม

การเขียนบทความแสดงความคิดเห็น มีทั้งการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เป็นเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่ กำลังได้รับความสนใจในขณะนั้น เป็นประเด็นปัญหา หรือเป็นเรื่องทั่วไปที่น่าสนใจ โดยมีการแสดงความคิดเห็นประกอบอย่างเป็นเหตุเป็นผล น่าเชื่อถือ เพื่อเป็นการสะท้อนปัญหา เสนอแนะแนวทางแก้ไข กระตุ้นให้เห็นความสำคัญ ชี้ให้เห็นคุณ และโทษ เป็นต้น การเขียนบทความแสดงความคิดเห็นสามารถ แสดงความคิดเห็นความเห็นได้อิสระ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ ภาษาแบบทางการหรือกึ่งทางการเท่านั้น สามารถใช้ ภาษาปากปนได้บ้าง เพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึก สะท้อนตัวตน และอัตลักษณ์ของผู้เขียน

1. ลักษณะของบทความแสดงความคิดเห็น

1.1 ผู้เขียนเป็นผู้แสดงความคิดเห็นของตนเอง การเขียนบทความลักษณะนี้ได้รับความนิยมเป็นจำนวนมาก เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเองที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเห็น ด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อีกทั้งอาจมีการเสนอแนะ ประเมินค่า และวิพากษ์วิจารณ์ประกอบด้วย

1.2 ผู้เขียนได้ตอบหรือโต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่น การเขียนบทความแบบโต้ตอบความคิด ของผู้อื่นนี้ เกิดขึ้นจากการที่ผู้เขียนบทความมีความเห็นไม่สอดคล้องกับผู้เขียนบทความที่เขียนมาก่อนหน้า จึงได้เขียนบทความโต้ตอบขึ้น เพื่อชี้แจงหรือโต้แย้งด้วยเหตุผล

2. โครงสร้างของการแสดงความคิดเห็น

2.1 ที่มา เป็นการกล่าวถึงเหตุที่ทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็น

2.2 ข้อเสนอแนะ เป็นการกล่าวถึงเหตุผล ซึ่งอาจเป็นหลักการหรือข้อเท็จจริงที่นำมาสนับสนุน หรือเสริมให้ ข้อมูลชัดเจนขึ้น

2.3 ข้อสรุป เป็นการแสดงความคิดเห็นว่าจะสันนิษฐาน เสนอแนะ ประเมินค่า วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์ วินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

ตัวอย่างโครงสร้างการแสดงความคิดเห็น เรื่อง ความสมานฉันท์แห่งภาษา ของนิตยา กาญจนวรรณ (2553, หน้า 72) สามารถแยกตามโครงสร้างของความคิดเห็นได้ดังนี้

ที่มา	การดำเนินเรื่องการใช้ภาษาต่างประเทศบนภาษาไทยนี้ ผู้ดำเนินมักจะทำเป็น ลืมเรื่องภาษาแขกกับภาษาเขมร แต่หันมาเล่นงานภาษาอังกฤษเป็นหลัก ใน ข้อความว่า “การใช้ไทยคำอังกฤษคำไม่เหมาะสม” บางครั้งก็เลยไปถึงเรื่องการตั้ง ชื่อ ว่าไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษก็ได้
ข้อสนับสนุน	“จามจุรีสแควร์” ก็เลยต้องมีชื่อไทยควบคู่ไปด้วยว่า “จัตุรัสจามจุรี” ซึ่งอันที่จริงน่าจะเป็น “ลานจามจุรี” เสียมากกว่า เพราะ “จัตุรัส” มาจากภาษาแขก อันที่จริงการใช้คำไทยปนอังกฤษนี้ก็มิอยู่ในภาษาไทยมาช้านานแล้ว อย่างน้อย เดือนละ 2 ครั้ง คนไทยต้องนึกถึง “เรียงเบอร์” คำนี้อยู่ในลักษณะ “ไทยคำ อังกฤษ คำ” อย่างชัดเจนมาก บางครั้งเราก็นำคำอังกฤษ 2 คำมาสร้างเป็นคำ ไทยได้อย่าง แนบเนียน เช่น “เช็คบิล” ที่ฝรั่งต้องงงว่ามันแปลว่า “เก็บเงิน” ได้อย่างไร ลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะธรรมชาติของภาษาที่ยังไม่ตาย ญี่ปุ่นก็ยัง นำคำ อังกฤษ 2 คำ มาสร้างเป็นคำญี่ปุ่นได้อย่าง “salaryman” ที่คนไทยเอา มาแปลต่อ ว่า “มนุษย์เงินเดือน” ขอลกลับมาที่ “ทิฆายุก โทตุ มหาราช” และ “ทรงพระเจริญ” อีกครั้ง ตอนนี้มีกรณียาจากแขกและเขมรไปเป็นอังกฤษ กันแล้วคือ “Long Live The King” หรือที่ไพเราะอย่างยิ่งเมื่อตอนปลายปี 2552 ก็คือ “King of Kings” และ “The Greatest of the Kings, The Greetings of the Land” ประโยคหลังนี้มีสัมผัสในตามแบบไทยเสียด้วย
สรุป	เห็นไหมว่า ถ้าผสมผสานกันดี ๆ ไม่ว่าภาษาไหนที่แตกต่างกัน ก็สามารถอยู่ ร่วมกันได้อย่างราบรื่นและงดงาม

3. ลักษณะของการแสดงความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนสามารถแสดงได้หลายลักษณะ ได้แก่

3.1 การสนับสนุน ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นในเชิงสนับสนุนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงมีเจตนาเขียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจต่อเรื่องนั้น ๆ เช่น ถึงแม้จะมีหลายฝ่ายไม่เห็นด้วยกับ การสอบวัดมาตรฐานที่มี เนื้อหาค่อนข้างยากและเกินหลักสูตร แต่ผมเห็นว่าเป็นการสอบที่วัดกัน ทั้งความรู้ ความคิด รวมทั้งปฏิภาณไหวพริบใน การตัดสินใจ หากเด็กไทยได้ฝึกทำข้อสอบแบบนี้บ่อย ๆ คงจะพัฒนาสติปัญญาได้มาก ผู้เรียนดวงดีที่รอการมั่วถูกคงต้อง ปรับปรุงตนเองใหม่ ให้เท่าทันข้อสอบ มาตรฐานในปัจจุบัน

3.2 การโต้แย้งคัดค้าน ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นในเชิงโต้แย้งคัดค้านกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้น จึง เขียนโต้แย้ง เพื่อคัดค้านและกระตุ้นให้หันมาพิจารณาไตร่ตรองใหม่ เช่น ภัสร์นวี ศรีสุวรรณ (2553, หน้า 85) ได้ กล่าวถึงโฆษณาเครื่องดื่มน้ำอัดลมที่อวดอ้างแต่ข้อดีของสินค้า แต่ไม่กล่าวถึงข้อเสีย ส่งผลให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดคิดว่าดี ต่อสุขภาพ จึงได้เขียนแสดงความคิดเห็นคัดค้านสรรพคุณของสินค้า พร้อมแสดงข้อมูลที่เป็นจริงประกอบ ไว้ว่า

โปรดอย่าลืมน้ำเครื่องดื่มเหล่านี้มีข้อมูลและแถมเชิงลบที่ไม่ถูกหยิบยกมาพูดในโฆษณา บางชนิดแคลอรีต่ำ เกือบเป็นศูนย์ แต่กลับอุดมไปด้วยคาเฟอีนและสารให้ความหวานเทียมที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ เช่น ไดเอทโค้กที่ให้ พลังงานเพียง 1 แคลอรี แต่มีแอสปาแตมสูงถึง 125 มิลลิกรัม เปรียบเทียบกับโค้กคลาสสิกที่ให้พลังงาน 97 แคลอรี แต่ แอสปาแตมเป็นศูนย์ เป็นต้น เช่นเดียวกับเป๊ปซี่ แม็กซ์ที่ใช้สโลแกน Don't Worry, No Sugar ... แต่ไม่ได้บอกว่ามี อะไรมาแทนที่น้ำตาล

3.3 การวิพากษ์วิจารณ์ ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นในเชิงติชมกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงกล่าวถึงข้อดีข้อเสียของเรื่องนั้น ๆ การเขียนวิพากษ์วิจารณ์ควรแสดงความคิดเห็นด้วยใจเป็นกลาง ไม่มีอคติ เช่น นพมาศ แวหงส์ (2553, หน้า 87) ได้วิพากษ์วิจารณ์ภาพยนตร์เรื่อง “ขงจื้อ” ดังความตอนหนึ่งว่า

...ที่น่าเสียดายคือหนังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตัวละครหรือความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวละครเลย จึงไม่มีตัวละครตัวอื่นใดที่ตรงตราหรือแม้แต่ที่เราจดจำได้ แม้แต่สาธุศิษย์ผู้ติดตามของขงจื้อ

เป็นใครมาจากไหนบ้าง เราแทบไม่รู้อะไรเลย เป็นช่องโหว่ที่น่าเสียดายยิ่งสำหรับการสร้างชีวประวัติบุคคลสำคัญ ซึ่งถ้าปราศจากความ เข้าใจถึงความสัมพันธ์กับคนแวดล้อมแล้ว ก็เหมือนเป็นเรื่องราวที่จับต้องไม่ได้

ไม่นับถึงความน่าเชื่อถือของการนำเสนอภาพของขงจื้อในฐานะนักยุทธศาสตร์และ นักการเมือง ซึ่งปล่อยไว้ให้เป็นประเด็นถกเถียงของนักประวัติศาสตร์จะดีกว่า

ไม่ใช่หนังที่ไม่สมควรไปเสียเวลาด้วย เพราะดูจบแล้วก็ไม่ได้นึกเสียดายเวลาที่เสียไป แต่ก็ ไม่ใช่หนังที่น่าประทับใจเท่าไรนัก

3.4 การให้รายละเอียดเพิ่มเติม ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นโดยให้รายละเอียดเพิ่มเติมจาก ประเด็นที่กล่าวถึง เพื่อให้เนื้อหามีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

การทำนายอนาคตของประเทศไทยในปี 2562 มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งศูนย์คาดการณ์ เทคโนโลยีเอเปค สวทช. และสถาบันคลังสมองของชาติ ได้เคยร่วมกันวิเคราะห์และทำนายไว้ โดยมีการ ตั้งชื่อนาครูปแบบต่าง ๆ เป็นชื่อของอาหาร พร้อมทั้งมีการอธิบายให้รายละเอียดเพิ่มเติมถึงลักษณะที่ สัมพันธ์กับชื่ออาหารนั้น ๆ ดังนี้

“ฉากทัศน์อนาคตของประเทศไทยในปี 2562” ที่เป็นไปได้มากที่สุดมีด้วยกัน 3 แบบ ซึ่งได้ตั้ง ชื่อตามอาหารไทยแบบต่าง ๆ และเนื่องจาก Bizway Magazine เห็นว่าผลการวิเคราะห์และทำนาย ดังกล่าวยังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก จึงขออนุญาตนำมาเผยแพร่ต่อไป

อนาคตแบบที่ 1 “เกาเหลาไม่ออก”

ภาพอนาคตแบบนี้ คือ รูปแบบอนาคตอันเลวร้ายที่อาจเกิดขึ้นได้กับประเทศไทย โดยคน ไทยในประเทศเกิดความแตกแยกอย่างสูง (จึงเป็นที่มาของชื่อ ‘เกาเหลา’) อาจเลวร้ายถึงขนาดเกิดสงคราม กลางเมืองทั่วประเทศ ความแตกแยกของคนไทยจะนำปัญหาอื่น ๆ เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหม่ ปัญหาแรงงานต่างด้าว คนไร้สัญชาติ ระบบการศึกษาทางเลือกและโรงเรียนนานาชาติ ฯลฯ

อนาคตแบบที่ 2 น้ำพริกปลาทุ

อนาคตแบบที่ 2 เป็นการมองโลกในแง่ดีว่าประเทศไทยจะไม่เป็น ‘รัฐล้มเหลว’ ดังเช่น อนาคตแบบแรก แต่จะเน้นการพึ่งพาตนเองในประเทศเป็นหลัก เน้นเศรษฐกิจในประเทศ ต่อยอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ภาคประชาสังคมมีความเข้มแข็ง ในขณะที่ภาครัฐลดบทบาทลงไปจากความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน

ระบบเศรษฐกิจของประเทศได้อนาคต ‘น้ำพริกปลาทุ’ จะเน้นการบริโภคในประเทศ กำหนดให้ตลาดในประเทศมีสัดส่วนถึง 60% ของ จีดีพี. ส่วนภาคการเกษตรหันไปเน้นเกษตรอินทรีย์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ประเทศไทยจะใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้นมาก มีการนำแนวคิด Carbon Credit มาใช้ ส่วนภาคธุรกิจจะใช้หลัก CRS กันแพร่หลาย

ส่วนในภาคการเมือง คนไทยจะเคารพความแตกต่างหลากหลาย อีกทั้งนำระบบ ‘เขต ปกครองพิเศษ’ มาใช้เพื่อปรับตัวให้สอดคล้องต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบต่าง ๆ

อนาคตแบบที่ 3 ‘ต้มยำกุ้งน้ำโขง’

เป็นอนาคตแบบที่เจริญรุ่งเรือง แต่ก็เป็นอีกด้านของ ‘น้ำพริกปลาทุ’ เพราะว่าอนาคตแบบที่ 3 จะเน้นการเปิดประเทศ และการเชื่อมโยงกับภูมิภาคอาเซียน ซึ่งจะกลับกันกับ ‘น้ำพริกปลาทุ’ ที่ เน้นการพึ่งพาตนเองในประเทศเป็นหลัก

อนาคตรูปแบบ ‘ต้มยำกุ้งน้ำโขง’ จะอิงกับการเปิดประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนหรือ AEC อย่างมาก อีกทั้งจะเชื่อมโยงกับประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่อย่างกลุ่ม BRIC (บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน) ด้วย

3.5 การตั้งประเด็นเป็นข้อสังเกต ผู้เขียนตั้งประเด็นใหม่ที่น่าสนใจ เพื่อฝากไว้เป็นข้อสังเกต หรือข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเรื่องนั้น ๆ ต่อไป ดังตัวอย่างที่ เทพชัย หย่อง (2556, หน้า 6) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มากกว่าประเทศอื่น ๆ ดังนี้

ในบรรดาประเทศอาเซียนทั้งหมด ไม่มีประเทศไหนที่แสดงอาการตื่นตัวกับเรื่องนี้มากไป กว่าไทยแล้ว ในช่วงสอง – สามเดือนที่ผ่านมา ผมได้ตระเวนเพื่อนบ้านอาเซียนของเรามา 4 – 5 ประเทศ ได้ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนความเห็นกับสื่อมวลชนอาเซียนหลายเวที ปรากฏว่าไม่มีประเทศไหนที่มีกิจกรรม หรือการรณรงค์เกี่ยวกับอาเซียนมากมายเหมือนบ้านเรา ไม่ว่าจะเป็น เวทีสัมมนา การอบรม เนื้อที่โฆษณาตามสื่อที่ซื้อโดยบรรดาหน่วยราชการทั้งหลายด้วยภาษีของประชาชน เพื่อป่าวประกาศให้ชาวบ้าน รู้ว่ากำลังทำอะไรเพื่อรับมือกับประชาคมอาเซียน

3.6 การตีความ ผู้เขียนไม่ได้แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา แต่มีการแฝงนัยไว้ให้คิด วิเคราะห์และตีความ ตัวอย่างการแฝงนัยในความหมายของคำ เช่น นีวกุลม (2553, หน้า 51) ได้กล่าวถึงชีวิตการเป็นนักเขียนของตนเองว่า

นักเขียนจึงเป็นเกษตรกรในสวนอักษร เพาะปลูกความคิดและตัวหนังสือส่งถึงมือผู้อ่าน

... เริ่มต้นคอลัมน์ใหม่ ถ่างหล้า เตรียมแปลงสวนให้ร่วนซุย เตรียมปุ๋ยธรรมชาติ ตระเตรียมพละกำลังพร้อมหวานเมล็ดพันธุ์ รดน้ำ ตัดแต่งกิ่งก้านใบ โบกมือไล่แมลง ลงมือปลูกผลงาน ในสวนอักษร ปลูกอย่างเบิกบาน ปลอ่ยให้ผลงานโตตามธรรมชาติ

3.7 การเปรียบเทียบ ผู้เขียนอาจใช้การเปรียบเทียบประกอบการแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ ผู้อ่านจินตนาการตาม แล้วเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เช่น สุกัญญา หาญตระกูล (2556, หน้า 74) ได้กล่าวถึงเรื่องการยุบโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเปรียบเทียบกับไม้ขีดไฟ ดังนี้

‘โรงเรียนขนาดเล็ก’ เป็นโจทย์ขนาดใหญ่ระดับชาติแล้ว

ไม้ขีดไฟเล็ก ๆ ก้านเดียว ก็จุดไฟติดได้ฉับไฉนใด ปฏิรูปการศึกษาให้เป็นประชาธิปไตย ในหลายประเทศ จึงได้เคยเกิดมาแล้วด้วยไม้ขีดเล็ก ๆ เพียงก้านเดียว เช่นในชิลี ด้วยว่าสาระและวิถี ประชาธิปไตยอยู่ในทุกลมหายใจของประเทศ มิได้อยู่ที่การเลือกตั้งและรัฐสภาเท่านั้น

4. วิธีใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น

4.1 การใช้คำหรือกลุ่มคำที่แสดงถึงการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงทรรศนะ เช่น พึง ควร คง คงจะ อาจจะ น่าจะ คิดว่า คาดว่า เสนอว่า เสนอแนะว่า หวังว่า เป็นต้น

4.2 การใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ประกอบคำหรือกลุ่มคำแสดงความคิดเห็น จะแสดงให้เห็นชัดว่า เป็นการแสดงความคิดเห็น เช่น “ดิฉันคาดว่าเศรษฐกิจไทยน่าจะฟื้นตัวในช่วงไตรมาสแรกนี้” “ผมคิดว่า เราควรเร่งส่งเสริมให้มีกิจกรรมรักการอ่านให้เป็นรูปธรรม” “ข้าพเจ้าหวังว่าชาวบ้านจะนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตมากขึ้น” นอกจากนี้ในการใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็น ควรปฏิบัติตามหลักต่อไปนี้

- 1) ใช้คำธรรมดา ที่เข้าใจง่าย ไม่จำเป็นต้องใช้คำหรูหรา
- 2) ใช้ประโยคกระชับ ไม่กำกวม หลีกเลี่ยงการใช้ประโยคยาวเยิ่นเย้อ
- 3) ใช้ศัพท์เทคนิค หรือศัพท์วิชาการเท่าที่จำเป็น
- 4) พยายามใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนภาษาไทยให้น้อยที่สุด

ตัวอย่างบทความแสดงความคิดเห็น

การเขียนบทความแสดงความคิดเห็น สามารถแบ่งได้เป็นบทความที่ผู้เขียนเป็นผู้แสดงความคิดเห็น ของตนเอง และผู้เขียนได้ตอบความคิดเห็นของผู้อื่น ในที่นี้จึงยกตัวอย่างบทความแสดงความคิดเห็น ลักษณะดังกล่าว มาแสดงให้ผู้เรียนได้พิจารณา ดังนี้

1. บทความที่ผู้เขียนเป็นผู้แสดงความคิดเห็นของตนเอง บทความลักษณะนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอข้อคิดเห็นในแง่มุมที่น่าสนใจ อาจเป็นมุมมองของผู้เขียนที่มีต่อสาระความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ประสบพบเห็น ตัวอย่างเช่น เรื่อง มลาบรี : อาเซียนนี้ทุไรเซตแดน ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องราว วิถีชีวิตของกลุ่มชนมลาบรี โดยเน้นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชนนี้และเล่าถึงประสบการณ์ตรงของผู้เขียนเอง ในขณะที่ได้นำเสนอ มุมมองเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันในสังคม มีจุดประสงค์ที่จะกระตุ้นให้อ่านและสังคมเห็นความสำคัญ ของชาติพันธุ์ต่าง ๆ ว่าทุกกลุ่มชนล้วนมีคุณค่ามีความภาคภูมิใจในตนเอง และไม่ควรมีการแบ่งชนชั้นใด ๆ ในสังคม ดังรายละเอียดดังนี้

มลาบรี : อาเซียนนี้ทุไรเซตแดน

ฉันหลงใหลการไม่มีพรมแดนเป็นที่สุด

อยากเดินทางข้ามเขตแดนรัฐชาติอย่างไม่ต้องทำเรื่องขอผ่านแดน นึกฝันอยู่เสมอถ้าวันใดได้ เดินทางอย่างที่ดีชีวิตนี้คงสมหวังดังจินต์ แต่มันติดอยู่ตรงที่ว่า จะลักลอบข้ามพรมแดนเองนั้นฉันมันขี้กลัว ว่าจะโดนจับยัดเข้าคุกขี้ไก่ของ ประเทศเพื่อนบ้าน การนี้เลยยังไม่บรรลุลจุดประสงค์ จึงได้แต่ขึ้นขอบกลุ่ม ชนที่ได้อยู่ตามเส้นตะเข็บชายแดน เดินทางข้ามแดนอย่างไม่ยี่หระว่าตรงไหนที่เขาเรียกว่าเส้นแบ่ง พรมแดน ก็ผีนป้าทะเลแม่น้ำมีบอกไว้ตรงนี้บ้านฉัน ตรงนั้นประเทศเธอ มีก็แต่มนุษย์ลากเส้นไว้บน กระดาษวาดแผนที่

ความฝันเรื่องนี้ซุกอยู่ในใจมาเสมอ และจะผุดพรายเหมือนแรงกระเพื่อมของผืนน้ำเมื่อมีสิ่งใดสิ่ง หนึ่งมาปะทะก็เหมือนครั้งนี้ได้พบกับชนเผ่ามลาบรี ณ เมืองเพียง แขวงไซยะบูลี ประเทศลาว ในงานบุญใหญ่ประจำปีของชาวเมืองเพียง จัดขึ้นหลังเก็บเกี่ยวข้าวขึ้นเล่าขึ้นนางเรียบร้อยแล้ว ไม่ต่างจากงานบุญกองข้าวทางภาคอีสานของบ้านเรา แต่ที่นี่จัดเป็นงานประจำปีใหญ่โต มีส่วนของพิธีกรรมดั้งเดิมจัดในวัด ส่วนภาคบันเทิงจัดที่สนามกว้างของโรงเรียน มีดนตรีและการแสดงชมฟรี ชุมนิทรรศการชุมชนต่าง ๆ ตลาดนัดขายของ เครื่องเล่นชิงช้าสวรรค์ การประกวดกองข้าว บรรยาการคึกคัก เต็มไปด้วยผู้คนซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านแถบนั้นและใกล้เคียง ออกมาวุ่นชื่นกินดื่มจับจ่ายข้าวของ ส่วนพิธีกรรมในวัดส่วน ใหญ่จะเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ เป็นฉะนี้แล

ในภาคบันเทิงนี้เองที่ดลบันดาลให้ฉันได้พบกับกลุ่มชนซึ่งรู้จักแต่ชื่อ อ่านเรื่องราวของพวกเขาตาม หน้าหนังสือมานานมาก ไม่คิดว่าจะได้มาพบเจอเองง่าย ๆ ด้วยว่าพวกเขาอาศัยอยู่ในป่าลึก

เผอิญว่างานบุญกองข้าวครั้งนี้ทางเมืองเพียงได้นำพวกเขามาขึ้นเวทีแสดงในช่วงค่ำ ด้วย

พวกเขาคือชนเผ่ามลาบรี หรือที่คนบ้านเราส่วนใหญ่รู้จักในนาม ผีตองเหลืองบ้าง ข้าเหลืองบ้าง นัยว่ามาจากลักษณะการอยู่อาศัยของพวกเขาที่คนภายนอกเข้าไปพบเจอมา มลาบรีจะปลูกเพิงพักง่าย ๆ อยู่ในป่าด้วยไม้ไผ่หรือกิ่งไม้ท่อนไม้ที่หาได้ มุงหลังด้วยใบไม้ใหญ่ ๆ โดยเฉพาะใบตองจะนิยมใช้มากที่สุด เพราะทั้งใหญ่และยาว พวกเขาจะอาศัยอยู่ในเพิงพักแต่ละครั้งไม่ยาวนาน ด้วยเหตุผลหลายประการ คือ ย้ายหาแหล่งอาหารใหม่ หรือย้ายเพราะมีคนภายนอกมาพบพวกเขา ก็จะชวนกันหนีหายเข้าป่าไปอย่าง ว่องไว ทั้งไว้แต่เพิงพักที่ใบไม้เริ่มแห้งเป็นสีเหลืองกรอบ ดังนั้นจึงเป็นที่มาของคำว่า ผีตองเหลือง

ฉันเป็นคนที่มีมักจะชอบเรียกคนเฝ้าในชื่อที่เขาเรียกตัวเองมากกว่าชื่อที่คนอื่นให้สมญานาม อย่างกะเหรี่ยงก็เรียกเขาปกาเกญอ มูเซอก็เรียกเขาว่าลาหู่ อันหมายถึง นักล่าหรือนายพราน แต่ละชื่อละ นามของกลุ่มคนล้วนมีความเป็นมายาวนาน กระจะจะไปเรียกเขาผิดๆ แม้จะเรียกกันมายาวนานจนเคยชินแล้ว ก็ตาม

ดังนั้น ฉันจึงไม่เรียกพวกเขาตามอย่างคนส่วนใหญ่ ฉันเรียกพวกเขาว่ามลาบรี ชื่ออันไพเราะจน อยากเอามาตั้งชื่อลูก เสียแต่ไม่มีลูกให้ตั้งชื่อเท่านั้นเอง มลาบรีชื่อนี้มีความหมาย ตามข้อมูลที่อ่านมาจาก เอกสารแห่งไหนสักแห่งบอกว่าเดิม ๆ เลยนั่นชาวเผ่านี้จะเรียกตัวเองว่า ‘บรี’ หมายถึง ป่า เป็นคำที่เพิ่มมา ทีหลัง ด้วยความที่อยู่กับป่าคนภายนอกจึงเรียกเขาว่า ‘คนป่า’ หรือ ‘มลาบรี’ นี่เอง

มีการวิเคราะห์ทางพันธุกรรมพบว่า ชาวชนเผ่ามลาบรีมีลักษณะเฉพาะทางชาติพันธุ์สูงมาก เขาเรียกว่าลักษณะเอกพันธุ์ เขียนเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า Homogeneous การวิเคราะห์นี้จะเจาะลึกไปถึง ระดับดีเอ็นเอ ข้อมูลนั้นบ่งบอกว่ามลาบรีไม่มีความหลากหลายของ mt DNA ซึ่งฉันไม่เข้าใจหรอกว่ามัน คืออะไร แต่ในข้อมูลชิ้นเดียวกันนี้ระบุว่า ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้นี้แสดงให้เห็นว่ามลาบรีเป็นชนชาติที่ ถือกำเนิดขึ้นมาเมื่อประมาณไม่เกินพันปีที่ผ่านมา และเป็นกลุ่มชนที่เหลือน้อยจำนวนน้อยมาก

ในเขตประเทศไทยพบชาวมลาบรีจำนวนหนึ่งอาศัยอยู่ในบางอำเภอของจังหวัดแพร่ และจำนวน มากอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดน่าน ตะเข็บชายแดนลาว รวมประชากรทั้งสิ้นราว ๆ 300 คน มลาบรีในเขต แดนไทยไม่ได้อาศัยอยู่ในป่าแบบดั้งเดิมอีกแล้ว ทางกรมไทยได้จัดสรรที่อยู่ให้พวกเขาเป็นชุมชน เปลี่ยนแปลงการทำมาหากินจากเก็บหาของป่า ดักจับสัตว์ป่า มารับจ้างทำไร่ใช้แรงงานแลกเงินเป็นรายวัน

ทางเมืองเพียงได้ชักชวนมลาบรีกลุ่มหนึ่งออกมาแสดงการร้องร ำให้คนในเมืองชมหลายครั้งแล้ว ซึ่งลิดิตให้ฉันได้มาพบพวกเขา แรกที่เห็นพวกเขาล้อมวงกินข้าวกันในบ้านชาวบ้าน ฉันตื่นเต้นอย่างบอกไม่ ถูก มิได้ดีใจอย่างเห็นของแปลก แต่ตื่นเต้นและรู้สึกศรัทธาต่อคนที่ยังใช้ชีวิตในป่าแบบดั้งเดิม ทั้งแอบคิด ว่าถ้าโลกมีเหตุเป็นไปด้วยอะไรสักอย่าง บางทีคนใช้ชีวิตแบบดั้งเดิมนี้แหละที่จะอยู่รอด

วันนั้นแม้เราจะพบกันเมือง ทั้งพวกเขายังถูกจับแต่งตัวแบบคนเมือง แต่ฉันยังเห็นความเป็น ธรรมชาติพิสุทธิ์ในตัวพวกเขา โดยเฉพาะเด็กหญิงลูกสาวของผู้หญิงนักร้องคนหนึ่งเธอนิ่งเงียบแววดาต้น ๆ

คำคินนั้นฉันยังได้ชมการแสดงของเขabenเวทีใหญ่ เสียงดีดซึ่งท่วงทำนองง่าย ๆ เป่าขลุ่ยไม้ไผ่ และเสียงร้องเพลงราวอ่านบทกวี ไพเราะอย่างโหยเศร้า แต่กลับมีเสียงหัวเราะข ามาจากคนดูด้านล่าง ฉันรู้สึกไม่พอใจ แต่ก็พยายามเข้าใจคนเมืองที่ขาดความรู้ความเข้าใจมนุษย์ที่แตกต่าง

นึกถึงคำว่าอาเซียนรวมเป็นหนึ่งและพรมแดนรัฐชาติ ฉันว่า นอกจากเขตแดนตามแผนที่แล้ว เขตแดนอันสำคัญยังอยู่ที่ใจของคนเรานี้เอง (จิตติมา ผลเสวก, 2556 : หน้า 42)

2. บทความที่ผู้เขียนโต้ตอบหรือไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของผู้อื่น

การเขียนบทความลักษณะนี้เป็นงานเขียนที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการแสดงความคิดเห็นที่มี ลักษณะโต้ตอบหรือไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของผู้อื่น ที่ได้เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่มาแล้วก่อนหน้า ทั้งนี้ การแสดงความคิดเห็นลักษณะนี้ถือเป็นการแลกเปลี่ยนทัศนะ หรือ “มองต่างมุม” ซึ่งเป็นลักษณะสร้างสรรค์ ทางวิชาการรูปแบบหนึ่ง ผู้เขียนบทความลักษณะนี้ควรอ้างถึงบทความและมุมมองในอดีตที่มีผู้เคยกล่าวถึง มาก่อน จากนั้นจึงเชื่อมโยงถึงทัศนะของผู้เขียนเองว่ามีความเห็นแตกต่างอย่างไร ควรมีการกล่าวอ้างทฤษฎี และตัวอย่างประกอบให้ชัดเจน เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นดังกล่าว

ตัวอย่าง เรื่อง ความสุขของกะทิ: การเขียนของผู้หญิงในร่างแหอำนาจของผู้ชาย ผู้เขียน คือ นัทธนัย ประสานนาม ได้มีความเห็นในการพิจารณาวรรณกรรมซีไรต์ เรื่อง ความสุขของกะทิ ที่แตกต่างจาก พรธาดา สุวณนนิช ที่ได้เคย

วิจารณ์เรื่องนี้ไว้โดยใช้ทฤษฎีสตรีนิยม ดังนั้น นัทนัย ประสานนาม จึงได้แสดงความ คิดเห็นของตนพร้อมทั้งยกทฤษฎี เรื่องปิตาธิปไตย โดยมีตัวอย่างประกอบที่แสดงให้เห็นจริง เพื่อเป็นการแสดง ความคิดเห็นอีกแง่มุมหนึ่ง ดังมี รายละเอียดดังนี้

ความสุขของกะทิ: การเขียนของผู้หญิงในร่างแหอำนาจของผู้ชาย

นัทนัย ประสานนาม

คงไม่ถูกตำหนิว่าล้ำสมัยเกินไปหากจะหยิบนวนิยายเรื่อง *ความสุขของกะทิ* ผลงานของงามพรรณ เวชชาชีวะ ที่ได้รับรางวัลซีไรต์มาวิจารณ์อีกครั้ง สืบเนื่องมาจากบทวิจารณ์ของอาจารย์พรธาดา สุวธนวนิช ใน *มติชนสุดสัปดาห์* ที่กล่าวว่า *ความสุขของกะทิ* ทั้งเล่มที่ได้รางวัลและ *ตอนตามหาพระจันทร์* เป็นการเขียน ของผู้หญิง (Woman Writing) เพราะเสนอมิติทางอารมณ์อันละเอียดอ่อนลึกซึ้งของผู้หญิง การตัดสินใจ เลือกลงทางเดินชีวิตของตนเองโดยผู้หญิงที่แสดงให้เห็นว่าอารมณ์นั้นเป็นฐานของเหตุผล ตลอดจนอธิบาย ความรักรูปแบบต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่อง

บทวิจารณ์ที่อ้างถึงข้างต้นน่าจะเข้าข่ายเป็นการวิจารณ์แนวสตรีนิยมเพราะกล่าวถึงการเมืองของ ผู้หญิง ในที่นี้ ผู้วิจารณ์จึงขออ่านงานเขียนของงามพรรณด้วย “แว่น” ของสตรีนิยมเช่นกัน แต่แทนที่จะมุ่ง แสวงหาตัวตนของผู้หญิง ผู้วิจารณ์จะขอเปิดโปงระบบคิดที่อยู่ภายใต้อำนาจชายเป็นใหญ่หรือปิตาธิปไตย (Patriarchy) ในนวนิยายทั้งสองเล่มนี้

ความสุขของกะทิ ทั้งเล่มแรกและใน *ตอนตามหาพระจันทร์* เล่าเรื่องของกะทิ เด็กผู้หญิงที่แม่ตาย จากเธอไปตั้งแต่ยังเล็กด้วยโรคร้าย เธอใช้ชีวิตอยู่กับตายายผู้หันหลังให้ชีวิตของคนเมืองมาอยู่ในชนบท และผู้ใหญ่ใจดีที่อยู่รายล้อมเธอ กะทิต้องเรียนรู้ที่จะจัดการกับความทุกข์อันเนื่องมาจากมรดกกรรมของแม่ การอยู่โดยปราศจากพ่อ รวมไปถึง การเติบโตตามแนวทางของเด็กผู้หญิงที่ “ดี”

ลีลาชีวิตผู้หญิงในนวนิยายทั้งสองเล่ม มีหลากหลาย เช่น ภัทรแม่ของกะทิ ผู้หญิงเก่งที่พยายาม จะเป็นแม่ที่เลี้ยงลูกเพียงลำพัง (single mom) ตัวกะทิเองผู้เป็นเด็กหญิงที่เลือกทางเดินชีวิตโดยปฏิเสธการ ติดต่อกับพ่อ ยายที่ เนรมิตอาหารทุกอย่างได้ น้าผู้หญิงทำงานคล่อง ครูตรีผู้หญิงที่พบว่าตัวเองเป็นรัก ซ่อน พี่สตั๊ปผู้เป็นแม่ที่ทอดทิ้งลูก ดูเหมือนว่างามพรรณมีวิธีอธิบายเหตุผลในการดำเนินชีวิตของตัวละคร หญิงของเธออย่างรอบคอบ ผู้หญิงทุกคนในเรื่องดูเหมือนเป็นผู้หญิงยุคใหม่ที่สลัดตัวออกจากการควบคุม ของคนอื่น ไม่ใช่ผู้หญิงในยุคชนชั้นขุนแผนที่เลือกอะไร ไม่ได้สักอย่าง

พลิกกลับไปอ่านอีกครั้ง ตัวละครหญิงที่กล่าวมาทั้งหมดเฝ้าคิดว่าจะหลุดพ้นจากวิถีคิดแบบชายเป็นใหญ่ ประเด็นแรกสุดคือตัวละครในเรื่องนี้ตอกย้ำว่าทรรพหรือชุดความรู้ที่ว่าผู้หญิงยึดถืออารมณ์เป็นที่ตั้ง (ถึงแม้ จะไม่ได้ไปไกลถึงขนาดเป็นเพศที่มีแต่ความไร้เหตุผลก็ตาม) ส่วนผู้ชายยึดถือเหตุผล นอกจากนั้นผู้หญิงยังมี สิทธิที่จะแสดงอารมณ์ออกมาได้มากกว่าผู้ชาย ตัวอย่างแรกคือแม่ของกะทิผู้รักพ่อแบบสุดจิตสุดใจ “แม่รักพ่อ ของหนูทุกนาทีที่อยู่ด้วยกัน ... ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต แม่จะไม่ยอมเสียใจว่าเป็นเพราะแม่รักพ่อน้อย เกินไป” (115) ในขณะที่พ่อแต่งงานกับแม่ก็เพราะกลับประเทศไปหาภรรยาคนแรกไม่ได้ด้วยเหตุผลทาง การเมือง แม่ของกะทิจึงช่วยผลิตซ้ำชุดความรู้ที่ว่า “ผู้ชายรักด้วยสมอง ส่วนผู้หญิงรักด้วยหัวใจ”

ฝ่ายตัวละครอื่น ๆ ก็แสดงอารมณ์อย่างเต็มที่ดังตอนที่ยายเดินทางไปพบแม่ของกะทิที่บ้านชมคลิ่น ยาย ที่เคยจัดการทุกอย่างในบ้านได้และน้าผู้หญิงเป็นหญิงเก่งในสายตากะทิกลับดูอ่อนแอไปถนัดตา “เป็นครั้งแรกที่ กะทิเห็นตาจูงมือยาย ยายบีบหูตะกร้าจนข้อนิ้วเป็นสีขาว ปลายนิ้วของน้าผู้หญิงจับเมื่อสัมผัสอ้อมมืออุ่น ๆ ของ กะทิ”(46) เมื่อมีฉากเศร้ารวมหมู่สิ่งที่กะทิเห็นคือ “น้าลูกอดยายร้องไห้จนตัวสั่น น้ำตาไหลอาบแก้มลุ่มตอง น้ำ กันต์กับตายายหันหลัง”(56) ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าฝ่ายหญิงพุ่มพายน้าตาหันกลับที่ หมายถึงไปถึงลุ่มตองของ กะทิที่ไม่ได้แมนเต็มร้อย ผู้ที่มีความเป็นชายเต็มตัวเช่นตาและน้ากันต์จึงต้องยื่นเท่ซ่อนความเศร้าเอาไว้

อาจมีผู้แย้งว่าในเรื่องปรากฏตอนที่น้ำก้นร้องไห้เช่นกัน ผู้เล่าเรื่องเล่าว่า “น้ำก้นเป็นคนเดียวที่ กะทิไม่เคยเห็นแสดงอารมณ์หรือน้ำตา แต่ในแสงสลัวของห้องพักคนเจ็บ กะทิเห็นไหล่ทั้งคู่ของน้ำก้นตื้น สะท้าน สุดท้ายกะทิเห็นน้ำก้นซบตัวลงข้างตัวของแม่อยู่เนิ่นนาน” (73) การที่น้ำก้นร้องไห้อาจไม่ใช่ ความประสงค์ของงามพรรณที่ต้องการจะได้กลับวาทกรรม “ผู้ชายไม่แสดงอารมณ์” แต่เป็นไปได้ว่า นักเขียนหยิบเลือกเอามายาคติเรื่อง “ผู้ชายร้องไห้” นี้มาใช้เพื่อเสนอว่าอารมณ์ในเรื่องขณะนั้นบีบคั้น รุนแรงถึงขีดสุด ผู้ชายที่ร้องไห้ถูกตามกาลเทศะจะได้รับการอภัย ยิ่งไปกว่านั้นยังจะช่วยเติมเต็มจินตนาการ ของผู้หญิงในสังคมชายเป็นใหญ่ทั้งหลายว่ายังมีผู้ชายที่อ่อนไหวและดูเหมือนจะเข้าใจพวกเธอได้อย่างลึกซึ้ง อยู่ (โปรดสังเกตตัวอย่างในละครและภาพยนตร์เกาหลี)

มีผู้วิจารณ์ว่าในอารมณ์นั้นมีเหตุผลอยู่ แต่การให้อารมณ์นำหน้าและมีน้ำหนักรมากกว่าย่อมเป็นการ ตอกย้ำวาทกรรมชุด “ผู้หญิงกับอารมณ์-ผู้ชายกับเหตุผล” ใช่หรือไม่ เพราะฉะนั้น ไม่ว่า ฌักทรี น้ำภา ยาย หรือแม้แต่กะทิจะอ้างว่าตนมีสิทธิตัดสินใจชีวิตตัวเองอย่างไร ก็ยังหนีไม่พ้นฐานะของผู้หญิงที่เป็นภาพแทน (representation) ของกลุ่มคนที่มีอารมณ์ล้นเหลือไปได้

มายาคติเกี่ยวกับผู้หญิงเก่งในเรื่องนี้ยังอภิปรายได้อีก ในกรณีของยาย งามพรรณพยายามชี้ให้เห็น ว่าเบื้องหลังชีวิตของผู้หญิงเจ้าอารมณ์และมีออฟฟิศเป็นห้องเก็บกะละมังใส่ผ้าจำนวนนับไม่ถ้วนนั้น ยาย เคยเป็นถึงเลขานุการบดีของเจ้าของโรงแรมชาวสวิส ที่น่าสนใจคือคำอธิบายของผู้เล่าเรื่อง “แน่นอนว่ายาย ไม่ใช่แม่บ้านมาทั้งชีวิต ตามบอกว่ายายตีบทแตกในช่วงไม่กี่ปีไม่เหลือร่องรอยเลขานายใหญ่โรงแรมห้าดาว เลยสิน่า” (36) คำถามคือ เหตุใดยายจึงตีบทแตกได้ อาจเป็นเพราะยายเป็นผู้หญิงจึงยอมมีสปิริตของผู้ชายใน อาณาเขตครัวเรือนหรือพื้นที่ส่วนตัว ถึงแม้จะอยู่ในพื้นที่สาธารณะมานานแต่เมื่อมีโอกาสได้กลับมาเชื่อมต่อ กับพื้นที่ที่ผู้หญิงควรอยู่ยายก็สามารถต่อติดเหมือนได้เจอเพื่อนเก่า

เช่นเดียวกับฝีมือการทำอาหารซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในพื้นที่ส่วนตัว “กะทิเปิดตะกร้าที่ยายเตรียม มา น้ำพริกปลาร้า ปลาตากฟู หมูหวาน ไข่เค็ม คลุกเคล้ากันแล้วเคี้ยวหายๆ ตาพึมพำว่ารักยายตรงนี้นี่เอง” (26) ความรักของตาจึงหนีไม่พ้นการผลิตซ้ำวาทกรรมเสนอที่ปลายจวักที่จงทำให้ผู้หญิงต้องอยู่หน้าเตาไปตลอดกาล

ข้อต่อไปที่จะวิพากษ์คือคุณธรรมของผู้หญิงในเรื่องนี้ ชีวิตคนในความสุขของกะทิ ถึงแม้ไม่สมบูรณ์ แบบ เพราะเต็มไปด้วยการพลัดพราก ความตาย และความสูญเสีย แต่เราต้องยอมรับว่า กะทิได้พบแต่คนดี ๆ อย่างน่าอัศจรรย์ และตัวกะทิเองก็เป็นคนดีสมแก่ฐานะการเลี้ยงดูด้วย ยกตัวอย่างเช่นเมื่อกะทิเล่าให้แม่ฟัง เกี่ยวกับพิราวรรณเพื่อนนักเรียนที่ชากรรไกรหัก “เพื่อน ๆ ชอบเรียกว่ายายเอ๋อ ไม่ยอมเล่นด้วย กะทิเลย ขวนพิราวรรณมานั่งอ่านหนังสือสนุก ๆ จะชวนคุยก็ไม่ได้หรอกค่ะ เพราะพูดไม่ค่อยถนัด” (60) น้ำใจของ เด็กหญิงช่างแสนงดงาม จะคิดมากเกินไปหรือไม่ หากกล่าววาทอนนี้กะทิเป็นภาพแทนวัยเด็กของผู้หญิงที่จะ เติบโตขึ้นไปเป็นนักสังคมสงเคราะห์ตามแบบฉบับของผู้หญิงชนชั้นกลางและชนชั้นกลางระดับสูงทั้งหลาย

นอกจากกะทิแล้วตัวละครหญิงตัวอื่นยังเปี่ยมด้วยคุณธรรม เช่น พี่สตั๊ปที่ทิ้งน้องทิวไปทั้งที่เพิ่ง คลอดออกมา “พี่สตั๊บก้มหน้าด้วยความละอาย ... พี่สตั๊ปไม่มีทางเลือก จึงต้องหนีออกจากบ้าน” (169) ครู รัตริที่ตัดสินใจหย่าขาดจากสามีเมื่อพบว่าเขามีครอบครัวอยู่ก่อนแล้ว “รัตริไม่เคยต้องการทำร้ายใคร และในชีวิตก็ไม่เคยคิดเลยว่าตัวเองจะต้องกลายมาเป็นคนทำให้ผู้หญิงคนหนึ่งและเด็กเล็ก ๆ สองคนเป็นทุกข์ จนวันตาย รัตริก็ไม่ลืมสายตาซ้ำเติมของผู้หญิงคนนั้น” (63-64) ผู้เขียนอาจต้องการเสนอว่าผู้หญิงทุกคน อาจเคยทำผิดพลาด แต่ขึ้นอยู่กับว่าจะสำนึกผิดและแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไร

คุณธรรมของตัวละครหญิงในเรื่องนี้มีมิใช่ธรรมดา เพราะเป็นสิ่งที่ประกอบสร้างผ่านอำนาจชายเป็นใหญ่ โปรดสังเกต การที่สตั๊ปต้องละอายมากเพราะว่าเธอละทิ้งบทบาทของแม่ที่ควรกระทำ สตั๊ปจึงกลายเป็น “แม่ใจ ยักษ์” เช่นเดียวกับที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ งามพรรณอาจมองเห็นประเด็นนี้จึงพยายามสร้างคำอธิบายว่า ธงไทยพ่อของน้องทิวเสียชีวิตที่ไต้หวันเพราะเข้าไปช่วยเพื่อนคนงานที่ติดอยู่ในตึกกระหวางเกิดไฟไหม้ เป็นอันว่าพี่ สตั๊ปพ้นโทษ

เพราะรับผิดชอบ ส่วนของไทยที่ไม่ได้อยู่รับผิดชอบก็ได้รับการยกย่องเป็นวีรบุรุษไป (แน่นอนว่าชื่อของไทย เชื่อมโยงกับความ เป็นวีรบุรุษชาวไทย) ฝ่ายครูราตรีเมื่อรู้ว่าตัวเองมาทีหลังก็ต้องถอยฉากมาเพื่ออารักขาไว้ซึ่ง สถาบันครอบครัวของ สามเณรที่ตราไว้โดยอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่เช่นกันว่าประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก สุขสมบูรณ์

อาจยังมีข้อโต้แย้งอีกว่าเรื่องนี้ชายอาจไม่ใหญ่เพราะกะทิอยู่ได้โดยไร้พ่อ คำอธิบายสำหรับข้อ โต้แย้งนี้คือ ความสุขของกะทิเสนอตัวตนของ “พ่อ” ผ่านผู้ชายหลายคนในเรื่อง เริ่มตั้งแต่ตาที่สร้างทำเป็น กลัวยาย แต่ตาในฐานะ นักกฎหมายเก่าก็เป็นทีมนับหน้าถือตาของคนในชุมชน กล่าวคืออยู่ในพื้นที่สาธารณะ อย่างสมภาคภูมิ และเป็นที่พึ่งให้แก่ ยายยามอ่อนแอ เช่นเดียวกับกะทิที่มีคาถาว่า “คิดอะไรไม่ออกให้บอกตา” นอกจากตาแล้วยังมีน้ากันต์ที่ให้กะทิขี่หลัง ที่ทองที่คอยช่วยเหลือกะทิ รวมทั้งเซิงรบลูกชายปลัดอำเภอที่กะทิ ไม่เคยเห็นความสำคัญ จนกระทั่งเขาได้แสดงความ เป็นชายที่ปกป้องคุ้มครองกะทิได้ด้วยการแสดงฝีมือยูโดทุ่ม ป้อมยักษ์เพื่อนอันธพาลลงไปในกอง “ทุกครั้งที่ได้ยินเสียง เรียก กะทิจะสนใจเดินช้าลงและยอมให้เซิงรบเดิน คู่ด้วยสายตาของใครต่อใคร ตำแหน่งหวานใจฮีโร่จะเป็นใครที่ไหน ย่อมไม่ได้ทั้งนั้น กะทิดคิด” (184)

ตัวตนของพ่อที่เด่นชัดที่สุดคือลุงวสันต์ผู้แอบรักแม่ของกะทิมาตลอด “เสียงของลุงวสันต์นุ่มนวลและ มี บางอย่างในท่าทีที่กะทิสู้สึกอุ่นใจเมื่ออยู่ใกล้ ... ตาสบตากันนึ่งนาน กะทิได้แต่หวังว่าลุงวสันต์จะพบบางส่วน เลี้ยวของ แม่ในตัวกะทิบ้าง ลุงวสันต์จับหน้าผากของกะทิเบา ๆ” (197) งานพรรณกำหนดให้วสันต์ปฏิบัติต่อ กะทิเสมือนหนึ่งลูก สาว เช่นเดียวกับกะทิที่มีแนวโน้มว่าจะมองลุงวสันต์ในฐานะพ่อ การที่กะทิตัดสินใจไม่ ติดต่อพ่ออาจเป็นเพราะกะทิมี พ่อตัวแทนอยู่เต็มไปหมด มีอำนาจของผู้ชายให้พึ่งพิงไม่ต้องรู้สึกโดดเดี่ยวขาดไร้

ประเด็นของลุงตองที่เป็นชายที่ไม่สนใจผู้หญิงก็น่าสนใจ ดูเหมือนงานพรรณต้องการเปิดพื้นที่ให้แก่ เพศที่ แตกต่างมากขึ้น แต่ว่าภาพเสนอของลุงตองในฐานะชายที่ไม่สนใจผู้หญิงก็ยังคงปราศจากมิติ และเป็น วิธีอธิบายผ่าน ปากคำของตัวละครอื่นที่ไม่ใช่เจ้าตัว ยิ่งไปกว่านั้นงานพรรณยังให้ลุงตองทำหน้าที่พ่อของน้อง ทิวด้วย แม้ลุงตองจะมี เพศวิถีที่แตกต่าง ทว่าเพศสถานะของลุงตองยังคงเป็นชายตามการคิดแบ่งขั้ว “ชาย-หญิง รักต่างเพศ” ของปิตาธิปไตย อยู่แน่นอน

ที่กล่าวมาทั้งหมดคือการตีความ ความสุขของกะทิ ผ่านแว่นของสตรีนิยมที่กระเด็นไปทางสายถอน รากถอน โคนหรือสายรากเหง้า (Radical feminism) สตรีนิยมสายนี้มองว่าวิธีการเดียวที่ผู้หญิงจะได้รับความ เท่าเทียมคือการ ล้มล้างอำนาจชายเป็นใหญ่ ตัวอย่างการอ่านชีวิตของกะทิและผู้ที่อยู่แวดล้อมแม้จะดูเหมือน การ “จับผิด” แต่ก็ทำให้ เราแน่ใจว่าร่างแหอำนาจของผู้ชายนั้นแผ่คลุมโลกเราอยู่ทั้งในระดับสังคมและปัจเจก บุคคล อำนาจชายเป็นใหญ่ผลิต ค่านิยมและระบบคิดที่สัมพันธ์กับสถานภาพและวิธีที่คนปฏิบัติต่อกัน หากจะใช้ คำของงานพรรณมาอธิบายเรื่องนี้ คง ต้องกล่าวว่าอำนาจของผู้ชายนั้นซึมซ่านอยู่ใน “เนื้อชีวิต” ของเรา

ตีพิมพ์ครั้งแรกใน กรุงเทพฯธุรกิจ: จุดประกาย (19 มกราคม 2550)

สรุป

บทความ หมายถึง งานเขียนประเภทความเรียงร้อยแก้ว ที่มีการเรียบเรียงเนื้อหาขึ้นจากข้อเท็จจริง โดยมีการ แสดงความคิดเห็นประกอบอย่างสมเหตุสมผลและมีมุมมองที่แปลกใหม่น่าสนใจ บทความแสดง ความคิดเห็น เป็น บทความที่เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราว เหตุการณ์ ปัญหา วิฤติการณ์ หรือ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้เขียนควรมี ความคิดเห็นที่แปลกใหม่ มีประโยชน์ในการสร้างสรรค์สังคม การศึกษาและ เขียนบทความเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความคิดให้กับบุคคลที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน และเป็นการพิจารณา เรื่องต่าง ๆ โดยมุมมองที่กว้างและหลากหลาย ขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

“การพัฒนา” เป็นคำที่มีผู้คนกล่าวถึงกันอยู่บ่อย ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นคำที่มีความหมายในทางบวก การทำงานใด ๆ ที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นก็จะนึกถึงการ พัฒนา ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่น่าสนใจมีดังนี้

ความหมายของการพัฒนา

การพัฒนาเป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากความสนใจซึ่งเกิดขึ้นจากการสังเกตปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรมซึ่งอธิบายไว้อย่างชัดเจนว่าสังคมและวัฒนธรรมของมนุษยชาติมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาด้วยสาเหตุต่าง ๆ หลายประการดังต่อไปนี้ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)
2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร (Population Change)
3. การอยู่โดดเดี่ยวและการติดต่อกัน (Isolation and Contact)
4. โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Structure)
5. ระดับของความรู้และเทคโนโลยี (Knowledge and Technology)

6. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นเช่นการเล็งเห็นความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงหรือนโยบายของผู้นำประเทศจากปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผ่านมาเราจะพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นเรื่องตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การพิจารณาเรื่องการเปลี่ยนแปลงจึงต้องทำความเข้าใจทั้งในด้านทิศทางของการเปลี่ยนแปลง (Direction) ขนาดของการเปลี่ยนแปลง (Magnitude) ระยะเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง (Time) สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Change & Resistance to Change)

สิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นคือความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมนั้นเกินความครอบคลุมไปถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ก้าวหน้าหรือถดถอยก็ได้แต่ที่เป็นพื้นฐานแนวคิดที่สำคัญของการพัฒนามีคือ ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง (Direction for Change) ในลักษณะที่ก้าวหน้าหรือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเท่านั้น

คำว่า “พัฒนา” เกิดขึ้นและนำมาใช้ครั้งแรกในคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยนักเศรษฐศาสตร์ได้นำมาใช้เรียกการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรปซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการใช้แรงงานคนและสัตว์มาเป็นพลังงานจากเทคโนโลยีเช่นเครื่องจักรเครื่องยนต์ต่าง ๆ อาชีพของคนในสังคมเปลี่ยนจากเกษตรกรรมเป็นการประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมวิธีการผลิตเปลี่ยนจากการยังชีพเป็นวิธีการผลิตเพื่อการค้าที่อยู่อาศัยเปลี่ยนจากชนบทเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นหลังจากนั้นคำว่าพัฒนามีได้แพร่กระจายออกไปทั่วโลกโดยความหมายกว้างๆทั่วไปแล้วหมายถึงการกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามีอยู่สามส่วนคือผู้กระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตนารมณ์อุดมการณ์วิธีการรวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเป้าหมายของกระทำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ความเข้าใจชัดเจนในแต่ละองค์ประกอบเหล่านี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาวิชาการที่ว่าด้วยการพัฒนา

คำถามที่มักจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งในศาสตร์ที่ว่าด้วยการพัฒนาคือ การพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของสังคมนั้นแท้ที่จริงแล้วเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของใครเกิดขึ้นจากการกระทำของใครและมีจุดมุ่งหมายรวมทั้งเจตนารมณ์ที่แท้จริงอย่างไรจึงต้องการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น

จากการศึกษาเชิงวาทกรรม (Discourse Studies) พบว่ามีการแอบแฝงซ่อนเร้นความต้องการที่แท้จริงของผู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นอุดมการณ์แนวคิดทฤษฎีหลักการวิธีการนั้นคือการพัฒนาที่ผ่านมาในอดีตเป็นเพียงการปิดเป็นข้อซ่อนเร้นฉันทามติเชิงวิชาการที่แท้จริงของพัฒนาศาสตร์โดยพยายามใช้วาทกรรมครอบงำระบบความคิดรวมไปถึงการชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมเป้าหมายให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ผู้สร้างวาทกรรมต้องการนอกเหนือไปจากนั้นยังมีข้อคิดเห็นทางวิชาการที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่าภายใต้เงื่อนไขที่บริสุทธิ์การพัฒนาที่แท้จริงไม่มีทางที่จะเกิดขึ้นได้ถ้าหากไม่สามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงเชิงลบของสังคมซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นควบคู่กันไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในทางบวกหรือการพัฒนาอย่างไรก็ตามโดยแก่นแท้แห่งศาสตร์นั้นการพัฒนา (Development) มีความหมายเป็นสองนัยก็คือ

1. ในความหมายอย่างแคบการพัฒนาหมายถึงการประดิษฐ์คิดค้นหรือริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาและนำมาใช้เป็นครั้งแรกเช่นการคิดค้นกระแสไฟฟ้าการประดิษฐ์เครื่องคอมพิวเตอร์
2. ในความหมายอย่างกว้างการพัฒนาหมายถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของระบบต่าง ๆ ในสังคมที่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคมนั้นโดยมีหลักที่ใช้ในการพิจารณาโดยมีจุดเน้นอยู่ที่ลักษณะของการพัฒนาคือ
 - 1) การเปลี่ยนแปลงในด้านปริมาณคุณภาพและสิ่งแวดล้อมทุกด้านให้ดีขึ้นหรือเหมาะสมกว่าสภาพที่เป็นอยู่เดิม
 - 2) มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันไป
 - 3) มีลักษณะเป็นพลวัตรซึ่งหมายความว่าเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง
 - 4) มีลักษณะเป็นแผนและโครงการคือเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงใครด้านใดด้วยวิธีการใดเมื่อใดใช้งบประมาณและสิ่งสนับสนุนเท่าใดใครรับผิดชอบ
 - 5) มีลักษณะเป็นวิชาการซึ่งหมายถึงการกำหนดขอบเขตและกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนดเช่นการพัฒนาเศรษฐกิจการพัฒนาชนบทการพัฒนาอุตสาหกรรมการพัฒนาชุมชนการพัฒนาการศึกษา
 - 6) มีลักษณะที่ให้น้ำหนักต่อการปฏิบัติการจริงที่ทำให้เกิดผลจริง
 - 7) การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากมนุษย์โดยมนุษย์และเพื่อมนุษย์หรืออาจจะเกิดขึ้นเอง
 - 8) มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัดซึ่งสามารถจะบอกได้ว่าการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพปริมาณและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นมากหรือน้อยเพียงใดในระดับใด

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526 :22) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาว่าหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดทิศทาง (Directed Change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า (Planned Change)

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 16) ให้ความหมายว่าการพัฒนาหมายถึงการกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า

วิทยากร เชียงกุล (2527 : 45) เขียนไว้ว่าการพัฒนาที่แท้จริงนั้นหมายถึงการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุขความสะดวกสบายความกินอยู่ดีความเป็นอยู่ดีทางด้านศิลปวัฒนธรรมและจิตใจอย่างสงบสันติซึ่งขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อสนองความต้องการของร่างกายทั้งยังรวมรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของคุณภาพชีวิตอันได้แก่การศึกษาสิ่งแวดล้อมการพักผ่อนหย่อนใจ

วิช วิรัชนิการวรรณ (2532 : 39) สรุปว่าการพัฒนาหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้าและการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีสองส่วนที่เกี่ยวข้องคือการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพรวมทั้งจะต้องมีทิศทางที่ดีขึ้นเท่านั้น

อย่างไรก็ตามได้มีการศึกษาเชิงประเมิณผลการพัฒนาพบว่าการเปลี่ยนแปลงที่ไม่พึงปรารถนาหลายประการนับตั้งแต่เริ่มมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 ในปีพุทธศักราช 2504 เป็นต้นมาได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบนิเวศวิทยา (Social Ecology) ของสังคมไทยผลที่คาดหวังสำคัญหลายประการไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้นักคิดจากหลายสำนักความคิดพากันหยิบยกประเด็นปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมาถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์กันอย่าง

กว้างขวางถึงความล้มเหลวเหล่านั้นพร้อมทั้งมีการเสนอแนวทางใหม่ในการพัฒนาประเทศบางแนวคิดได้รับการยอมรับจากสาธารณชนและกลุ่มผู้บริหารจนนำไปสู่การกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานความเชื่อในเอกลักษณ์รวมทั้งความเข้มแข็งของวัฒนธรรมบางแนวคิดชูประเด็นการเรียนรู้ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพของคนพร้อมทั้งการให้เหตุผลอย่างเป็นระบบน่าเชื่อถือและปฏิบัติตามในขณะที่นักคิดบางสำนักความคิดพยายามใช้ยุทธศาสตร์ทางศาสนา (Religious Strategy) มาชี้นำทางออกให้แก่สังคมไทยบนพื้นฐานแห่งนัยยะสำคัญตลอดจนความโดดเด่นทางวิชาการที่ว่าความดีต้องอยู่เหนือความชั่วเสมอโดยละทิ้งเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้านมิติของเวลา (Time) พลังทางลบ (Negative Social Force) ที่ทำให้เกิดการต่อต้านเปลี่ยนแปลงอันไม่พึงปรารถนาในสังคม

ประกายความคิดเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความพยายามที่จะถักทอและบูรณาการความโดดเด่นจากแนวความคิดหลากหลายกระแสเข้าด้วยกันนอกเหนือไปจากนั้นยังมีการเสนอแนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาเชิงนิเวศ (Green Development) เศรษฐศาสตร์เชิงนิเวศ (Green Economics) เศรษฐศาสตร์กระแสกลาง (Mid-Stream Economy) หรือการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) โดยมีความเชื่อพื้นฐานของการให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติแก่ผู้คนรุ่นหลังแล้วกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศแนวใหม่ด้วยการวิพากษ์อย่างแหลมคมต่อแนวคิดแบบปฏิฐานนิยม (Positivism) อัตนนิยม (Individualism) ที่ยึดเอาความพึงพอใจของมนุษย์ตามหลักการของอรรถประโยชน์นิยมหน่วยสุดท้าย (Marginal Utility) ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความหายนะและการทำลายล้างทรัพยากรธรรมชาติอย่างรุนแรงในปัจจุบันจากการวิเคราะห์เจตนารมณ์ของแต่ละแนวคิดตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าโดยแท้ที่จริงแล้วนักคิดแต่ละยุคสมัยแต่ละสำนักคิดต่างมีเจตนารมณ์บางอย่างร่วมกันคือสันติสุขตลอดจนการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ของสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิกสิ่งที่แตกต่างกันก็คือวิธีคิดสำนักคิด (School of Thought) ของเขตของการคิด (Boundary) ลักษณะการมองปัญหาการให้ความหมายและวิธีการในการทำความเข้าใจรวมทั้งการวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Approach) ของกลุ่มแนวคิดเหล่านั้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง หมายถึงการกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า ที่มีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า และการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีสองส่วนที่เกี่ยวข้องคือการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเขียน

กรอบการพัฒนาทักษะการเขียน ซึ่งประกอบด้วย หลักการเรียบเรียงบทความวิชาการ การเขียนชื่อเรื่อง การเขียนบทคัดย่อ การเขียนบทนำ การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย การเขียนผลและอภิปรายผล และการเขียนสรุป โดยการระบุหน้าที่และกลยุทธ์ในการเขียนแต่ละเรื่องผ่านประสบการณ์ของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Participants) ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างหนัก และการมีส่วนร่วมในการวิพากษ์ผลงาน

แนวทางการพัฒนาจะใช้หลักการเรียบเรียงบทความวิชาการร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) คือ กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้อง โดยการฝึกกระทำซ้ำบ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทน จากกฎนี้แบ่งเป็นกฎย่อยได้อีก 2 ข้อ คือ กฎแห่งการใช้ (Law of Used) รู้แล้ว มีการกระทำบ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้ที่คงทนถาวรติดตัวไป และกฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disused) รู้แล้วไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้ที่คงทนถาวร นอกจากนี้ยังมีการร่วมวิพากษ์วิจารณ์ผลงานการเขียนในแต่ละองค์ประกอบด้วย กิจกรรมในกระบวนการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยของนักศึกษาครูจึงเป็นการฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)

ในการพัฒนาทักษะการเขียนนั้น โดยทั่วไปจะเป็นการให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเขียนเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจใช้วิธีการหลากหลายวิธี วิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ด้านการเขียนก็คือ journaling ซึ่งเป็นวิธีการที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการบันทึกประสบการณ์ความคิดที่มีต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ เพื่อการสะท้อนในสิ่งที่ได้ประสบให้กับผู้อื่นได้รับรู้ หรือเก็บไว้สำหรับใช้งานส่วนตัว หรือเป็นการฝึกเขียนที่มีการแลกเปลี่ยนกลยุทธ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเขียนทั้งในและนอกห้องเรียนของนักเรียน เพื่อสร้างความตระหนักในตนเอง ความสนใจ และการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยก็เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม journaling ที่สามารถพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียน โดยอาศัยการฝึกฝนการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยคำนึงถึงหน้าที่ของสิ่งที่จะเขียน และกลยุทธ์ในการเขียน เช่น บทคัดย่อทำหน้าที่อะไร มีกลยุทธ์ในการเขียนอย่างไร รวมทั้งใช้การประเมินเชิงวิพากษ์ผลงานที่ได้จากการเขียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีทั้งทักษะการเขียนและความสามารถในการคิด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของ journaling มีจำนวนไม่มากนักที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเขียนของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และยังมีจำนวนน้อยมากที่แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของวิธีการนี้ต่อการเขียนบทความวิจัย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่เป็นหลักฐานหนึ่งที่แสดงว่าการเขียนบทความในวารสารจะช่วยเพิ่มทั้งทักษะการเขียน และความคิดสร้างสรรค์ โดยผ่านประสบการณ์ และการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ในห้องเรียน ยกตัวอย่างเช่น การศึกษาโดย

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐแอริโซนาเปิดเผยว่า journaling ภายในและภายนอกห้องเรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการเรียบเรียง ทักษะการอ่านจับใจความ และทักษะการเขียนของนักเรียนได้ (Burrows, Mc Neill, Hubele, & Bellamy, 2001) ศูนย์การเรียนรู้ Sylvan ใช้การทำวารสารของนักเรียนเป็นการฝึกการเขียนและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Conhaim & Page, 2003) โดยศูนย์ Sylvan นี้ประสบความสำเร็จมากมายในการพัฒนาทักษะเขียน และทักษะการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้ Macmillan / McGraw-Hill นำมาทำการตลาดเกี่ยวกับ E-Journal ซึ่งออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียน โดยการฝึกเขียนของพวกเขา

ประสบการณ์การเขียนบันทึกประจำวันสามารถใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในชั้นเรียนตลอดทั้งหลักสูตร โดยจากการศึกษาของ Dunlap (2006) พบว่า นักศึกษาวิทยาการคอมพิวเตอร์แสดงให้เห็นว่า พวกเขาสามารถเพิ่มทักษะการเรียนรู้และอภิปรายได้โดยการเขียนประสบการณ์ คำถาม และงานที่ได้รับมอบหมายในวารสารของพวกเขา โดย Dunlap (2006) ยังพบว่านักศึกษาประสบความสำเร็จในการถ่ายโอนประสบการณ์เหล่านี้ในการทดสอบและการเขียนงานที่ได้รับมอบหมาย พวกเขาจึงประสบความสำเร็จในระดับที่สูงกว่า จากการศึกษานี้ของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐแอริโซนายังเผยให้เห็นว่า นักเรียนที่ฝึกเขียนบันทึกสามารถที่จะเพิ่มคะแนนการทดสอบของเขาโดยเฉลี่ยร้อยละ 35 ซึ่งเป็นผลตอบแทนอย่างหนึ่งที่ได้จากการใช้ journaling ผลตอบแทนเหล่านี้เป็นผลลัพธ์ที่สำคัญจากการฝึกเขียนบันทึก ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และความรู้นี้จะถ่ายโอนไปยังการทดสอบ ทำให้ได้คะแนนจากการทดสอบสูงขึ้น (Burrows et al., 2001)

การใช้ Journaling ในห้องเรียนระดับมหาวิทยาลัยยังช่วยเพิ่มทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัวอย่างเช่น การศึกษาของ Capossela (1992) พบว่า ผลที่ได้จากการฝึกเขียนบันทึกแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีการพัฒนาทางปัญญา และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากนักเรียนได้ใช้การบันทึกของพวกเขาในการสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผล และในการเชื่อมระหว่างความคิดที่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การพัฒนาทักษะการเขียนผ่าน journaling น่าจะให้ประโยชน์กับนักศึกษาในประสบการณ์ในระดับ มหาวิทยาลัยของพวกเขา จากการทบทวนวรรณกรรมแสดงให้เห็นว่า ในโรงเรียนมัธยมนักเรียนมีโอกาสเขียนไม่เพียงพอ เพราะขนาดชั้นเรียนที่เพิ่มขึ้นและข้อจำกัดด้านเวลาของอาจารย์ผู้สอนในการประเมินและให้ข้อเสนอแนะ (Hurwitz & Hurwitz, 2004; Digital Bridges, 2004; Sanoff, 2006; Sagan, 2002; Beil & Knight, 2007; Barr & Schuetz, 2008; McCarthy, 2008; Dessoff, 2008) ด้วยเหตุนี้ภาระจึงตกกับอาจารย์ที่สอนนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่ต้อง พัฒนาทักษะการเขียนของนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาการวิจัยทางการศึกษา ที่ต้องการทักษะของนักศึกษา ในการเขียนรายงานการวิจัย และการเขียนบทความวิจัย การให้นักศึกษาที่เรียนวิชา ดังกล่าวได้มีประสบการณ์ในการ เขียนบทความวิจัย โดยการฝึกฝนที่เป็นระบบผ่านประสบการณ์ตรงของเขา จึงเป็นการพัฒนาความสามารถของพวกเขา เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเขียนระดับมหาวิทยาลัย และเพิ่มความมั่นใจในความสำเร็จของการเขียนงานที่ได้รับมอบหมาย (Hampton & Morrow, 2003; Conhaim & Page, 2003; Burrows et al., 2001; Dunlap, 2006; O'Connell & Dymont, 2008)

4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุดการสอน

ความหมายของชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างตรง วัตถุประสงค์ ซึ่งมีนักวิชาการการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

เป็รื่อง กุมุท (2526 : หน้า 1) ได้ให้ความหมายชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอนเป็นสื่อที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการ เรียน หัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ ของแต่ละหน่วย จะจัดไว้เป็นชุดหรือกล่อง ภายในจะมีคู่มือการใช้ที่ประกอบด้วย รายละเอียดและคำแนะนำต่าง ๆ รวมทั้งสื่อการสอนที่จำเป็น เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ของจำลอง เครื่องมือทดลอง สไลด์ เทป และอื่น ๆ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2521 : หน้า 118) ได้กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง สื่อประสมประเภทหนึ่งซึ่ง มีจุดหมายเฉพาะที่จะสอน โดยมีระบบการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชาหน่วย หัวเรื่อง และ วัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

วีณา วรรตมะวิชญ (2531 : หน้า 222) ได้กล่าวถึง ชุดการเรียนการสอน ว่าเป็นวิธีหนึ่งของการจัดการเรียน การสอนที่ได้แนวคิดหลาย ๆ แนวมาใช้ร่วมกัน ได้แก่แนวคิดในการใช้สื่อประสม (Multi-Media) แนวความคิดของ การสอนแบบหน่วย (Unit Teaching) แนวความคิดในการใช้วิธีระบบ (System Approach) และแนวความคิดใน การให้การศึกษาเป็นรายบุคคล (Individualized Instruction) ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดขึ้นอย่างมี ประสิทธิภาพมากที่สุด

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : หน้า 10) อธิบายว่า ชุดการสอน คือ การนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาจัดเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด (Package) เรียกว่าสื่อประสม (Multimedia) เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จิรภรณ์ ฐิ์ทำนอง (2540 : หน้า 22) ได้กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง การนำสื่อหรือวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนผสมผสานกันอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา โดยมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติไปตามลำดับอย่างเหมาะสมเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วรกิต วัดเข้าหลาม (2540 : หน้า 2) ได้กล่าวถึงชุดการสอนว่า เป็นชุดสื่อประสมซึ่งผลิตขึ้นมาอย่างมีระบบ มีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จในตัวเอง โดยมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาประสบการณ์ที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุกิจ ศรีพรหม (2541 : หน้า 68-70) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง การนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ของวิชา มาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : หน้า 27) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง ชุดการสอนที่ได้รับการออกแบบและจัดอย่างมีระบบ ประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ โดยชุดการสอนดังกล่าวได้รับการรวบรวมไว้เป็นระเบียบในกล่อง เพื่อเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษา

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546 : หน้า 51) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่าหมายถึง สื่อการสอนชนิดหนึ่งที่เป็นลักษณะสื่อประสมตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปรวมกันเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อ เนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อาจจัดไว้เป็นชุด บรรจุกล่อง ของหรือกระเป๋ ชุดการสอนประกอบด้วย เนื้อหาสาระ บัตรคำสั่งในการทำกิจกรรม ใบความรู้ วัสดุอุปกรณ์เอกสาร เครื่องมือ หรือสื่อที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมต่างรวมทั้งแบบประเมินผลการเรียนรู้

จากความหมายของชุดการสอนข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ชุดการสอน คือ ชุดสื่อประสมที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ หัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย ที่ผลิตขึ้นมาอย่างมีระบบประกอบด้วย คู่มือการสอน สื่อการสอน ประเภทต่าง ๆ เช่น เกม เพลง แบบฝึกหัด แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาในบทเรียน สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอน มีหลายชนิด ขึ้นอยู่กับลักษณะและจุดมุ่งหมายในการสร้างและใช้งาน ซึ่งมีนักวิชาการศึกษาได้แบ่งประเภทชุดการสอนไว้ดังต่อไปนี้

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (2536:หน้า 194) ได้แบ่งประเภทของชุดการสอนไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยายใช้สำหรับช่วยครู สอนนักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นการให้เนื้อหาประสบการณ์ที่ผู้สอนต้องการวางพื้นฐานให้นักเรียนได้รับพร้อมกัน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนบ้าง
2. ชุดการสอนแบบกลุ่ม ใช้ในการประกอบกิจกรรมการเรียนของนักเรียนเป็นกลุ่มในชุดการสอนมีสื่อไว้ให้สมาชิกแต่ละคนประกอบกิจกรรมตามคำสั่งในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2521 : หน้า 118) ได้แบ่งชุดการสอนออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยาย ใช้ในการสอนนักเรียนเป็นกลุ่ม ช่วยให้ครูผู้สอนพูดน้อยลง และผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น
2. ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม ใช้ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน มีการแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มกิจกรรมหลาย ๆ กลุ่ม ในชุดการสอนจะมีสื่อไว้ให้สมาชิกแต่ละคนประกอบกิจกรรมตามคำสั่ง
3. ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่ จัดระบบขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตัวเองไปตามลำดับความสามารถของแต่ละบุคคล
4. ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากันมุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

จากการแบ่งประเภทของชุดการสอนข้างต้น พอสรุปได้ว่า ชุดการสอนมี 2 ประเภท คือ

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยาย ใช้สำหรับสอนนักเรียนกลุ่มใหญ่ โดยให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนบ้าง
2. ชุดการสอนแบบกลุ่ม มีการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มกิจกรรมหลาย ๆ กลุ่มโดยครูจัดสื่อในชุดการสอนให้นักเรียนประกอบกิจกรรมตามคำสั่ง

หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอน มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2521 : หน้า 105) ได้เสนอแนวคิดที่นำไปสู่การสร้างชุดการเรียนการสอนไว้ดังนี้
แนวคิดแรก เป็นแนวคิดหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยยึดหลักว่ามนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และความแตกต่างปลีกย่อยอื่น ๆ ดังนั้นการนำหลักการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

แนวคิดที่สอง เป็นแนวคิดที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนจากแบบเดิม ที่ยึดครู เป็นศูนย์กลาง มีครูเป็นแหล่งเรียนรู้ มาเป็นการจัดประสบการณ์ และสื่อประสมที่ตรงกับเนื้อหาวิชาในรูปของชุดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากชุดการสอน

แนวคิดที่สาม แนวคิดด้านการใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสื่อ การสอนในรูปแบบสื่อประสมให้เป็นชุดการสอน อันจะมีผลต่อการใช้ของครูคือเปลี่ยนจากการใช้สื่อ “เพื่อช่วยครูสอน” เป็นการใช้สื่อ “เพื่อช่วยนักเรียนเรียน”

แนวคิดที่สี่ เป็นแนวคิดที่พยายามจะสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม แนวคิดนี้จะมีการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้เด็กได้ประกอบกิจกรรมร่วมกันทฤษฎีและกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อออกมาในรูปของชุดการสอน

แนวคิดสุดท้าย เป็นแนวคิดที่ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ มาจัดสภาพการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. มีทางทราบว่า การตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดได้ทันที
3. มีการเสริมแรงทางบวก ที่ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูก อันจะทำให้กระตือรือร้นที่จะทำอีกในอนาคต
4. ได้เรียนรู้ที่ละขั้น ตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนเองโดยไม่มีใครบังคับ

การจัดสภาพการณ์ที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนข้างต้น จะต้องมียุทธศาสตร์ ช่วยให้ผู้บรรลุจุดประสงค์ โดยการจัดการสอนในรูปของกระบวนการ และใช้ชุดการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526 : หน้า 199) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนโดยกล่าวว่า การสร้างชุดการสอนจะต้องคำนึงถึง

1. ทฤษฎีความแตกต่างของบุคคล
2. หลักการเกี่ยวกับสื่อประสมซึ่งหมายถึงการใช้สื่อหลาย ๆ อย่างที่เสริมกันอย่างมีระบบ มาเป็นแนวทางการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. ทฤษฎีการเรียนรู้โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแข็งขันและ ได้ข้อมูลในการย้อนกลับอย่างฉับพลัน
4. หลักการวิเคราะห์ระบบ ชุดการสอนสร้างขึ้นโดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์ระบบ มีการทดลองสอนปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่เชื่อถือได้ จึงนำออกใช้และเผยแพร่

นอกจากนี้ก็มีแนวคิดของ สุนันท์ สังข์อ่อง (2526 : หน้า 134) ที่กล่าวถึงการสร้าง ชุดการสอนว่า การสร้างชุดการสอนต้องคำนึงถึง

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง
3. การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นในรูปของสื่อการสอน
4. ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครูและนักเรียนแตกต่างไปจากเดิม ครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวกช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับทั้งสองแนวคิดที่กล่าวมาในข้างต้น

จากแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุดการสอนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าใน การสร้างชุดการสอนมีแนวคิดและทฤษฎี ที่จะต้องยึดถือเป็นหลัก ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยชุดการสอนจะต้องผลิตขึ้นเพื่อตอบสนองในเรื่อง ความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ทฤษฎีการเรียนรู้โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชุดการสอน และได้ข้อมูลในการย้อนกลับ
3. หลักการวิเคราะห์ระบบ ชุดการสอนสร้างขึ้นโดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์ระบบมีการทดลองสอนปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่เชื่อถือได้ จึงนำออกใช้ และเผยแพร่
4. การใช้สื่อการสอนจะเป็นไปในลักษณะของการใช้สื่อประสมที่มีความสอดคล้องและสนับสนุนส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
5. พฤติกรรมในการเรียนจะมีการจัดลำดับการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน

6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น โดยผู้สอนจะเป็นเพียงผู้คอยทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรืออำนวยความสะดวกเท่านั้น

องค์ประกอบของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2521 : หน้า 105) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการสอนว่าประกอบด้วยไว้ 4 ส่วน ดังนี้

1. คู่มือและแบบฝึกปฏิบัติ สำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนและนักเรียนที่ต้องเรียนจากชุดการสอน
2. คำสั่งหรือการมอบงานเพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียน
3. เนื้อหาสาระที่อยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้าและผลการเรียนรู้ในรูปของแบบทดสอบต่าง ๆ ส่วนประกอบทั้งหมดจะอยู่ในกล่องหรือซองโดยจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการใช้

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (2536 : หน้า 196 – 202) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการสอนไว้ว่า ภายในชุดการสอนจะประกอบด้วยส่วนสำคัญต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. หลักการและเหตุผล จะเป็นการบอกให้ผู้เรียนได้ทราบว่า อะไรคือสิ่งที่ผู้เรียนกำลังจะเรียนต่อไปและทำไมเขาจึงควรจะเรียน
2. รายละเอียดของเนื้อหา บอกให้ทราบถึงความคิดรวบยอด ทักษะ หรือคุณค่าที่ผู้เรียนพึงจะสามารถแสดงออกมาภายหลังที่เรียนจากชุดการสอนจบแล้ว
3. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม บอกให้ทราบถึงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิด หรือเปลี่ยนแปลง เมื่อเรียนจบชุดการสอนแล้ว
4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นทางเลือก เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ภายในชุดการเรียนรู้ และจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุดกับรูปแบบของการเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียน
5. กิจกรรมทางเลือกที่ถูกละทิ้ง เป็นกิจกรรมทางด้านทัศนคติ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถที่จะศึกษาได้ลึกและละเอียดภายใต้ขอบเขตโครงสร้างของกิจกรรมการเรียนรู้
6. เครื่องมือประเมินผลก่อนเรียน เครื่องมือประเมินผลตนเอง และเครื่องมือประเมินผลหลังเรียน เป็นเครื่องมือที่บอกถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน
7. คู่มือครู ภายในจะประกอบไปด้วยส่วนสำคัญต่าง ๆ ดังนี้
 - 7.1 คำนำ
 - 7.2 วัตถุประสงค์
 - 7.3 พื้นฐานความรู้เดิม
 - 7.4 เนื้อหา
 - 7.5 ส่วนประกอบของชุด
 - 7.6 คำชี้แจงสำหรับครูในการใช้ชุดการสอน
 - 7.7 สิ่งที่ครูหรือนักเรียนต้องเตรียม
 - 7.8 บทบาทครูและนักเรียน
 - 7.9 การจัดชั้นเรียน
 - 7.10 แผนการสอน

7.11 เนื้อหาสาระ

7.12 แบบฝึกปฏิบัติ

7.13 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (พร้อมคำเฉลย)

ยุพิน พิพิธกุล (2530 : หน้า 294–295) กล่าวถึงชุดการสอนมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. คู่มือการใช้ชุดการสอน อาจเป็นกระดาษแผ่นเดียว หลายแผ่น หรือเป็นเล่ม คู่มือ เป็นแนวทางสำหรับครู หรือผู้ใช้ชุดการสอน ที่คอยแนะนำให้ทราบกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้และกำหนดบทบาทได้เด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นชุดการสอนประเภทใดมีส่วนประกอบสำคัญ 10 ประการ คือ

1.1 คำนำ

1.2 วัตถุประสงค์ที่ใช้ในชุดการสอน

1.3 คำชี้แจงสำหรับครู-อาจารย์ หรือผู้ใช้ชุดการสอน

1.4 สิ่งที่ต้องเตรียมพิเศษ

1.5 การจัดชั้นเรียน

1.6 บทบาทของครูและนักเรียน

1.7 แผนการสอน

1.8 แบบฝึกปฏิบัติ

1.9 แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

1.10 เฉลยแบบฝึกหัดและแบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

2. สื่อการสอน สื่อการสอนในชุดการสอนหมายถึง พาหะที่จะถ่ายทอดความรู้จากครู ไปยังนักเรียนอาจจะเป็น วัสดุอุปกรณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ภาพ วัสดุกราฟิก แผ่นโปร่งใส บัตรคำสั่ง แบบฝึกปฏิบัติ เป็นต้น ส่วนอุปกรณ์ ประเภทเครื่องมือราคาแพง เช่น เครื่องฉายจะบอกไว้ในสิ่งที่ครูต้องเตรียม แบบฝึกปฏิบัติหมายถึงคู่มือนักเรียนที่จะต้องใช้ควบคู่กับการเรียนอาจแยกเป็นแผ่นแต่ละหน่วยหรือรวมเป็นเล่มได้

3. แบบประเมินผล แบบประเมินผลในชุดการสอนมี 2 ประเภท ได้แก่แบบฝึกปฏิบัติ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ และแบบทดสอบเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดพฤติกรรมสุดท้ายของนักเรียน ลักษณะของแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ที่มุ่งวัดพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปตามเกณฑ์ที่เขียนไว้ในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แบบทดสอบ จะต้องครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ และจะต้องมีจำนวนให้พอเหมาะกับเวลาที่ใช้ด้วย อาจจะมีจำนวน 5–20 ข้อ แล้วแต่ว่าขนาดของแต่ละหน่วย จึงจะตรวจค้นเอาพฤติกรรมที่ครูคาดหวังได้

สำหรับลัดดา ศุขปริดี (2525 : หน้า 28 – 29), บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : หน้า 71) และบุญชม ศรีสะอาด (2537 : หน้า 95 – 96) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการสอนไว้คล้ายคลึงกันว่าประกอบด้วยส่วนประกอบ ดังนี้

1. คู่มือสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอน หรือผู้เรียน ที่ต้องการเรียนจากชุดการสอน เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุด การสอนศึกษาและปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ต้องเตรียมก่อน สอน บทบาทของผู้เรียน และการจัดชั้นเรียน

2. คำสั่งหรือบัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไบบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของ การเรียน

3. เนื้อหาสาระและสื่อ เป็นสื่อประสมที่ผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิด โดยจัดให้อยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบ ประสม และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบรายกลุ่มและรายบุคคล

4. การวัดและประเมินผล เป็นการวัดผลประเมินผลของกระบวนการเพื่อตรวจสอบว่าหลังจากเรียนด้วยชุดการสอนแล้วผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้หรือไม่โดยใช้แบบทดสอบซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ครูเป็นผู้ตรวจคำตอบ หรือแบบทดสอบที่ผู้เรียนเป็นผู้ตรวจคำตอบ

โดยสรุปแล้ว องค์ประกอบของชุดการสอนมีดังนี้

1. หลักการและเหตุผล
2. รายละเอียดของเนื้อหา
3. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. กิจกรรม
5. สื่อการสอน
6. เครื่องมือประเมินผล
7. คู่มือครู

5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์

การเรียนการสอนแบบออนไลน์ คือ นวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนที่เป็นอยู่เดิมเป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เช่น อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กซ์ทราเน็ต ดาวเทียม ดังนั้นจึงหมายถึงรวมถึงการเรียนทางไกล การเรียนผ่านเว็บ ห้องเรียนเสมือนจริง ซึ่งมีจุดเชื่อมโยงคือเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้" (<http://www.capella.edu/elearning>)

Krutus (2000) ได้อธิบายว่าการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นรูปแบบของเนื้อหาสาระที่สร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูป ที่อาจใช้ซีดีรอมเป็นสื่อกลางในการส่งผ่าน หรือใช้การส่งผ่านเครือข่ายภายในหรืออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้อาจจะอยู่ในรูปแบบคอมพิวเตอร์ช่วยการฝึกอบรม (Computer Based Training : CBT) และการใช้เว็บเพื่อการฝึกอบรม (Web Based Training : WBT) หรือการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมก็ได้

การเรียนรู้แบบออนไลน์ หรือ e-learning เป็นการศึกษาเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) หรือ อินทราเน็ต (Intranet) ด้วยตัวเอง ผู้เรียนจะได้เรียนตามความสามารถและความสนใจของตน โดยเนื้อหาของบทเรียนประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอ และมัลติมีเดียอื่น ๆ จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser โดยผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคน สามารถติดต่อ ปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างกันได้เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยอาศัยเครื่องมือการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย เช่น (e-mail, web-board, chat, Social Network) การเรียนรู้แบบออนไลน์จึงเป็นการเรียนสำหรับทุกคน, เรียนได้ทุกเวลา และทุกสถานที่ (Learn for all : anyone, anywhere and anytime)

การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ e-learning เป็นในปัจจุบันใช้กันอยู่ 3 ลักษณะ คือ ใช้เป็นสื่อเสริม โดยการสร้างเว็บเพจโครงการสอน เนื้อหาวิชาบางส่วน หรือทั้งหมด แจกแหล่งอ้างอิง แหล่งค้นคว้าให้นักศึกษาทราบ ตอบค าถามที่นักศึกษาถามเข้ามาบ่อย ๆ (Frequently Ask Question – FAQ) แจก e-mail ให้ผู้เรียนส่งงานใช้เป็นทางเลือก โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนแบบวิธีเข้าชั้นเรียนปกติ หรือเรียนผ่านระบบ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ดังนั้นเว็บเพจรายวิชาต้องมีความสมบูรณ์ใกล้เคียงกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน นั่นคือจะต้องมีความละเอียดมากกว่าใน

ระดับที่ใช้เป็นสื่อเสริมใช้สอนทดแทนการเรียนการสอนปกติ เป็นระดับสูงสุดที่คาดหวังในการทำ e-learning โดยผู้เรียนสามารถเรียน ทำแบบฝึกหัด และทดสอบตนเองได้ในระบบออนไลน์โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน อย่างไรก็ตาม ในการ

ประเมินผลออนไลน์ ยังต้องอาศัยความซื่อสัตย์ของผู้เรียน จึงยังคงนำมาใช้ได้ยาก ข้อสอบอาจอยู่ในกระดาษ หรืออยู่ในคอมพิวเตอร์ก็ได้

ความหมายของบทเรียนออนไลน์

บทเรียนที่จัดทำขึ้นเป็นสื่อการสอน ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประกอบไปด้วย โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา แบบทดสอบ แบบฝึกทักษะเพื่อให้นักเรียน และผู้ที่สนใจศึกษา สามารถศึกษาค้นคว้าความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยออกแบบไว้ ให้โต้ตอบกับผู้เรียนได้

การเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบดังกล่าวข้างต้นนี้ ได้มีผู้จัดทำมาแล้วเป็นจำนวนมาก โดยอาจใช้ชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น เว็บไซต์ช่วยสอน บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรืออื่น ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่ตั้งอยู่บนพื้นฐาน เดียวกันคือ เป็นสื่อการสอนประเภทเว็บไซต์ช่วยสอน แสดงผลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ขึ้นอยู่กับผู้จัดทำจะพัฒนาไปในรูปแบบใด

จากการศึกษาและสืบค้นเกี่ยวกับบทเรียนออนไลน์ ข้าพเจ้าพบว่าการใช้บทเรียนออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนมีประโยชน์หลายประการเช่น 1. เหมาะกับการเรียนรู้ตามความสนใจของแต่ละคน 2. มีเอกสารสำหรับการเรียนรู้หลากหลาย 3. เป็นการเรียนรู้สองทาง 4. ง่ายต่อการสำรวจความก้าวหน้า 5. เป็นการเรียนรู้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา 6. ค่าใช้จ่ายในการเรียนของผู้เรียนต่ำลง 7. สร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนในการเรียนรู้กับบุคคลอื่น 8. ประสิทธิภาพของการเรียนเพิ่มขึ้น 9. การส่ง (แลกเปลี่ยน) เอกสารในการสอนรวดเร็ว

แต่อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนออนไลน์ก็ยังมีขีดจำกัด เช่น ผู้สอนและผู้เรียนขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ครูผู้สอนไม่สามารถสอดแทรกเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมให้กับผู้เรียนได้โดยตรง อีกทั้งการใช้บทเรียนออนไลน์เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา (2549: 84-85) ได้ศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางพระ ตำบลบางแก้วฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบ ด้วยแผนการจัดการ เรียนรู้การอ่านจับใจความและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอนการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที แบบ Dependent ผลวิจัยพบว่า 1) ความสามารถการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบ การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอนเห็นด้วยในระดับมาก ในด้านบรรยากาศ นักเรียนเห็นด้วยมาก ว่าครูสอนด้วยเพลงอย่างเป็นกันเองและสนุกสนาน ในด้านประโยชน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ นักเรียนเห็นด้วยมากกว่า เพลงนอกจากทำให้สนุกสนานแล้วเพลงยังมีสาระที่เป็นความรู้ ด้าน กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนเห็นด้วยมากกว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความทำให้นักเรียนเข้าใจ เนื้อเรื่อง สรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ได้

กัณหา คำหอมกุล (2548: 112) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียน สรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองพันทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยแผนการจัดการ เรียนรู้แบบแผนผังความคิด แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ และแบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ แผนผังความคิด มีความสามารถในการเขียนสรุปความ ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนมีความสามารถในการ สร้างแผนผังความคิดแบบขั้นบันไดมากที่สุด รองลงมาคือแผนผังความคิดแบบจำแนกประเภทและแผนผังความคิดแบบก้างปลา 3) นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด ทำให้เข้าใจบทเรียนง่าย เพราะการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนสามารถทำงานเสร็จตามเวลา ทำให้สรุปความได้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้

ดุสิตา แดงประเสริฐ (2548 : 161-162) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสรุปความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 38 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการเขียนสรุปความแบบทดสอบ ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ก้องเกียรติ หิรัญเกิด (2556 : 145-150) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบสิ่งแวดล้อมเสมือนที่เน้นการคิดวิจารณ์ญาณ เพื่อสนับสนุนกระบวนการเขียนบทความวิจัยสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์และสำรวจความต้องการจำเป็นของสภาพแวดล้อมการคิดวิจารณ์ญาณและขั้นตอนการดำเนินการของการเขียนบทความวิจัย 2) การพัฒนาระบบสิ่งแวดล้อมเสมือนบนฐานการคิดวิจารณ์ญาณ 3) การศึกษาผลการ

ใช้ระบบการคิดวิจารณ์ญาณของบัณฑิตศึกษาในระบบสิ่งแวดล้อมเสมือน ระบบสิ่งแวดล้อมเสมือนบนฐานการคิดวิจารณ์ญาณ ประกอบด้วย 6 ส่วน ต่อไปนี้ 1) การคิดกลั่นกรองรายรอบ ในส่วนชื่อคำสำคัญทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) การคิดมุ่งเป้าในส่วนบทคัดย่อ 3) การคิดนอกกรอบในส่วน บทนำ 4) การคิดหาทางเลือกที่เหมาะสมในส่วนวิธีวิจัยที่นำเสนอ 5) การคิดวิพากษ์ออกความเห็นในส่วนสรุปผลการวิจัย 6) การคิดแยกแยะในส่วนอ้างอิง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนการคิดวิจารณ์ญาณสูงขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนการใช้ระบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

Yun Xiao (2010 : 123-124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการฝึกอบรมผู้ประเมินความสามารถการเขียนของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และคุณภาพผู้ประเมินสภาพแวดล้อมออนไลน์ ซึ่งการศึกษารั้งนี้ได้รับการออกแบบเพื่อตรวจสอบผลของการฝึกอบรมทักษะการประเมินผลให้กับผู้ประเมินงานการเขียนของนักศึกษา คุณภาพของผู้ประเมินจากการสะท้อนกลับของนักศึกษา คุณภาพ (ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น) ของคะแนนนักศึกษาได้ และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการประเมินของผู้ประเมินในสภาพแวดล้อมออนไลน์ โดยใช้แบบแผนกึ่งทดลองเพื่อทดสอบความแตกต่างในตัวแปรตามระหว่างกลุ่มทดลอง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 จำนวน 473 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพื้นฐานการศึกษา ได้รับการเลือกโดยการเลือกตัวอย่างตามสะดวก ในมหาวิทยาลัย Large East-Coast Urban นักเรียนที่ลงทะเบียนในเทอมฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วงปี 2008 ถูกจัดให้เข้ากลุ่มทดลองเป็น 2 กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมทักษะผู้ประเมินโดยยึดหลักการ หรือการฝึกอบรมทักษะผู้ประเมินแบบเน้นเกณฑ์เป้าหมาย ในขณะที่นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในเทอมฤดูใบไม้ร่วง ปี 2007 ได้รับการจัดเป็นกลุ่มเปรียบเทียบและไม่ได้รับการฝึกอบรม

ทักษะของผู้ประเมินเลย ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมเป็นผู้ประเมินซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการเขียนดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และเขียนสะท้อนคุณภาพของผู้ประเมินสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ผลการวิจัยยังชี้ว่านักศึกษาในกลุ่มทดลองให้คะแนนการประเมินที่มีความเชื่อมั่นมากกว่า กลุ่มเปรียบเทียบในการประเมินผู้รอบที่ 2 ผลการวิจัยยังพบว่านักศึกษาในกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมตามเกณฑ์เป้าหมายมีความพึงพอใจต่อผู้ประเมินในระดับที่สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้ผลการศึกษายังระบุว่าการใช้วิธีการฝึกอบรมตามเกณฑ์เป้าหมายไม่ได้ให้ผลที่เหนือกว่าการใช้การฝึกอบรมตามหลักการเกี่ยวกับทักษะการเขียนของนักศึกษา และการอบรมทักษะผู้ประเมินผล ไม่มีผลกระทบเชิงบวกอย่างชัดเจนต่อความเที่ยงตรงของการให้คะแนนประเมินของนักศึกษา ระหว่างผู้ประเมินทำการประเมิน

Marsha A. Harwell. (2016 : 118-119) ได้ศึกษาการเขียนเชิงวิชาการระหว่างนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา : การศึกษาโครงการเชิงคุณภาพ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เน้นทักษะการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ลงทะเบียนเรียนในสถาบันการศึกษาเอกชนใน West Indies โดยสถาบันมีการสอนให้การเขียน แต่ทักษะการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาบางคนยังไม่เพียงพอเมื่อพวกเขาเริ่มโครงการสุดท้ายของพวกเขา การศึกษาโครงการให้ข้อมูลเชิงลึกทั้งที่เป็นข้อมูล ความบกพร่องของทักษะการเขียน และอิทธิพลเชิงบวกและเชิงลบต่อทักษะการเขียนระหว่างการพัฒนา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การวิจัยออกแบบโดยประยุกต์ใช้กรณีศึกษาเชิงคุณภาพโดยรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างตามสะดวกภายในขอบเขตของนักศึกษาปัจจุบัน คณาจารย์และผู้บริหารในสถาบันเดียวกัน แบบสอบถามปลายเปิด (n = 5) แบบสัมภาษณ์ (n = 14) และแบบประเมินงานเขียนเชิงคุณภาพของตัวอย่าง (n = 10) ทำให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพมาใช้ในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของความต้องการของแต่ละบุคคลในการพัฒนางานเขียน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบของโครงการปรับปรุงการเขียน ทฤษฎีจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้รากฐานทางทฤษฎีสำหรับการศึกษาและโครงการ การลงทะเบียนใน สถานศึกษาเป็นข้อจำกัดสำหรับผู้ใหญ่อายุเกิน 25 ปี ดังนั้นการพิจารณาสมมติฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ช่วยในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการเขียน และอิทธิพลของการพัฒนาทักษะการเขียน โครงการนี้เรียกว่า Writing Suite ซึ่งเป็นหลักสูตรบูรณาการที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษา ผ่านหลักสูตรบัณฑิตศึกษาของพวกเขา เมื่อจับคู่กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ การพัฒนาทักษะการเขียนที่มีความเชี่ยวชาญจะช่วยเพิ่มศักยภาพของนักศึกษาแต่ละคนในการมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกในชุมชนและที่ทำงานของตน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Sil4801 การปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2568 จาก 8 สาขาวิชา จำนวน 413 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Sil4801 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4 ปี การศึกษา 2568 จำนวน 23 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้นักศึกษาที่ผู้วิจัยทำการสอน ซึ่งจะทำให้สามารถควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความ
2. แบบตรวจสอบหน้าที่ขององค์ประกอบของบทความ
3. แบบประเมินคุณภาพของบทความ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีวิธีดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาทักษะการเขียนบทความจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์เป็นแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะการเขียนบทความ

2) สร้างนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

- 3) นำนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Sil4801 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4 ปีการศึกษา 2568 เพื่อหาข้อบกพร่อง และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบตรวจสอบหน้าที่ขององค์ประกอบของบทความ

แบบตรวจสอบหน้าที่ขององค์ประกอบของบทความ เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ประกอบการพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบแนวทางการเขียนบทความของนักศึกษา การสร้างและหาคุณภาพแบบตรวจสอบหน้าที่ขององค์ประกอบของบทความ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาบทบาทหน้าที่และกลยุทธ์การเขียนแต่ละองค์ประกอบของบทความวิจัย

2) สร้างแบบตรวจสอบหน้าที่ขององค์ประกอบของบทความ โดยสร้างเป็นแบบตรวจสอบรายการ “ใช่/ไม่ใช่”

3) นำแบบตรวจสอบหน้าที่ขององค์ประกอบของบทความไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารจัดการการศึกษา สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏเชียงราย ลงทะเบียนเรียนวิชา Sil4801 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 23 เพื่อหาข้อบกพร่อง และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบประเมินคุณภาพของบทความวิจัย

แบบประเมินคุณภาพของบทความ เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินทักษะการเขียนบทความของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ การสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินคุณภาพของบทความ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาคุณลักษณะของบทความที่ดี และแนวทางการประเมินคุณภาพของบทความจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบประเมินคุณภาพของบทความเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพบทความ

3) นำแบบประเมินคุณภาพของบทความ ไปทดลองใช้ประเมินบทความของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ลงทะเบียนเรียนวิชา Sil4801 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1 คน โดยใช้ผู้ประเมิน 2 คนคือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

4) นำผลการประเมินจากผู้ประเมินทั้ง 2 คน หลังจากนั้นมาหาดัชนีความเห็นพ้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย แบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสร้างนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายจากแนวทางที่สังเคราะห์ได้ ให้อยู่ในรูปของชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความ

ตอนที่ 2 เป็นการทดลองใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบแผนการทดลอง ในการทดลองใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความ ใช้แบบแผนกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อน-หลัง (One group pretest-posttest design)

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ระยะ ดังนี้

2.1 ประเมินทักษะการเขียนบทความก่อนการพัฒนาทักษะ โดยให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเขียนบทความจากวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาสนใจ แล้วประเมินทักษะการเขียนบทความวิจัยของนักศึกษาแต่ละคนโดยคณะผู้วิจัย

2.2 ประเมินทักษะการเขียนบทความวิจัยหลังการพัฒนา โดยให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกทักษะการเขียนบทความวิจัยจากนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความ หลังจากฝึกตามนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความเสร็จสิ้นให้นักศึกษา เขียนบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาสนใจ แล้วประเมินทักษะการเขียนบทความวิจัยของนักศึกษาแต่ละคนโดยคณะผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนของการวิจัยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการดำเนินการวิจัยในตอนต้นที่ 1 ซึ่งเป็นการสร้างนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นกระบวนการสำหรับพัฒนาทักษะการเขียนบทความ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ในการดำเนินการวิจัยในตอนต้นที่ 2 ซึ่งเป็นการศึกษาผลการพัฒนาทักษะการเขียนบทความสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบทักษะการเขียนบทความระหว่างก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา โดยใช้สถิติพรรณนา และการทดสอบทีแบบกลุ่มไม่อิสระ

(Dependent sample t test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การหาดัชนีความเห็นพ้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI), ค่าเฉลี่ย (Mean), การทดสอบทีแบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent sample t test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย ศึกษาผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยและประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. ผลการศึกษาผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผลการวิเคราะห์

1. ผลการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

สร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย นำมาสร้างนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และทดลองใช้ ซึ่งได้ผลดังนี้

1.1 ผลการสังเคราะห์กรอบการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย

จากการศึกษากระบวนการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย พบว่า การพัฒนาทักษะการเขียนงานวิชาการและงานวิจัยนั้น มีวิธีการที่น่าสนใจหลายวิธี อย่างเช่น journaling เป็นวิธีหนึ่งที่นิยมใช้กันในอเมริกาและยุโรป ซึ่งเป็นวิธีการที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการบันทึกประสบการณ์ ความคิดที่มีต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ เพื่อการสะท้อนในสิ่งที่ได้ประสบให้กับผู้อื่นได้รับรู้ หรือเก็บไว้สำหรับใช้งานส่วนตัว หรือเป็นการฝึกเขียนที่มีการแลกเปลี่ยนกลยุทธ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเขียนทั้งในและนอกห้องเรียนของนักเรียน เพื่อสร้างความตระหนักในตนเอง ความสนใจ และการเรียนรู้วิธีการดังกล่าวสามารถนำมาพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยได้ เพราะสามารถพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียนโดยอาศัยการฝึกฝนการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย แต่มีอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจและเป็นวิธีที่ใช้กับนักวิจัยคนไทยมาแล้วคือวิธีการของ สุธีระ ประเสริฐสรรพ (2553) ที่คำนึงถึงหน้าที่ของสิ่งที่เขียน และกลยุทธ์ในการเขียน เช่น บทคัดย่อทำหน้าที่อะไร มีกลยุทธ์ในการเขียนอย่างไร รวมทั้งใช้การประเมินเชิงวิพากษ์ผลงานที่ได้จากการเขียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีทั้งทักษะการเขียนและความสามารถในการคิดไปพร้อม ๆ กัน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำหลักการของสุธีระ ประเสริฐสรรพ (2553) มาประยุกต์ใช้ในการสร้างกิจกรรมพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี โดยกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ โดยยึดหน้าที่และกลยุทธ์การเขียนของแต่ละส่วนประกอบดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาวัตกรรมการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ส่วนประกอบ	หน้าที่	กลยุทธ์การเขียน
ชื่อเรื่อง	ทำให้คนอ่านเกิดความสนใจ	ตั้งชื่อให้ดึงดูดความสนใจด้วยชื่อที่ตรง ชัด แสบ และ รู้สึกท้าทาย
บทคัดย่อ	บอกเรื่องย่อเพื่อให้คนอ่านตัดสินใจว่าจะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่	1) ย่อเรื่องทั้งหมด แต่ไม่มีรูป ไม่มีตาราง ไม่มีการอธิบาย และไม่มี การอ้างอิง 2) บอกแนวทางการหาคำตอบ โดยไม่มีรายละเอียดวิธีการ 3) เขียนให้ครบใน 3 ประเด็นต่อไปนี้เป็น คือ ทำทำไม ทำอย่างไร ได้ผลอย่างไร 4) บอกผลเชิงปริมาณเปรียบเทียบ กับปัจจุบัน (เพื่อดึงความสนใจคนอ่าน) 5) ต้องอ่านรู้เรื่อง โดยไม่ต้องอ่านเรื่องทั้งหมด
บทนำ	1) ให้ผู้อ่านทราบสถานการณ์ปัจจุบัน 2) ให้ผู้อ่านคาดหวังว่างานนี้มีเรื่องค้นพบที่ตื่นเต้น เป็นประโยชน์ มี ความก้าวหน้าทางวิชาการ	1) ย่อหน้าแรกให้กระแทกความสนใจของผู้อ่าน เช่น ชี้ให้เห็นปัญหา และโทษของปัญหาลดจนผลกระทบทางบวกหากแก้ปัญหาได้ 2) ให้เห็นภาพใหญ่ของเรื่อง แล้วจึงลงประเด็นวิจัยเพื่อให้คนอ่านเห็นความเชื่อมโยงของงานวิจัยของเรากับปัญหาในระดับมหภาค 3) แสดงความใหม่โดยทบทวนวรรณกรรมให้คนอ่านทราบว่า “เรารู้ว่ามีใครทำอะไรบ้างแล้ว” 4) ชี้ให้เห็นช่องว่างของความรู้ที่ยังขาดอยู่

วิธีดำเนินการ	บอกให้คนอ่านเชื่อว่าเป็นวิธีการที่ได้ข้อมูลดิบถูกต้อง แม่นยำ	1) บอกเครื่องมือและขั้นตอนให้ละเอียดจนคนอ่านทำซ้ำได้ 2) บอกเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยถ้ามี เช่น สถิติ software ที่ใช้ หรือวิธีมาตรฐาน 3) บอกเครื่องมือวัดและการ calibrate 4) บอกหลักการของ experimental design
ผลและอภิปรายผล	ให้ผู้อ่าน “บรรลุ” ถึงความรู้ โดยใช้ตรรกะมาอภิปรายผล	1) แปลงข้อมูลดิบให้เป็นผล 2) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างผลกับตัวแปร และบริบท แล้วอธิบายเชื่อมโยงด้วยตรรกะ หรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ 3) สังเคราะห์ให้เป็น “ความรู้” ที่ตอบโจทย์ 4) เปรียบเทียบกับ reference อื่น เพื่อเพิ่มคุณค่า
สรุป	บอกคนอ่านให้ทราบความหมายของ finding ที่สัมพันธ์กับปัญหา	1) สรุปคำตอบให้ตรงกับปัญหาและที่ระบุในบทนำเพื่อแสดงว่างานสมบูรณ์แล้ว 2) แสดงความชัดเจนโดยเขียนเป็นข้อ ๆ 3) อ่านไม่รู้เรื่อง ถ้าไม่อ่านทั้งเรื่องมาก่อน

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับ
นักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

คนที่	ผลการประเมินก่อนพัฒนา	ผลการประเมินหลังพัฒนา
1	31	37
2	30	35
3	31	40
4	29	38
5	32	40
6	29	40
7	28	38
8	33	38
9	31	39
10	30	36
11	30	38
12	32	34
13	29	36
14	28	35
15	29	37
16	31	40
17	30	40
18	31	36
19	29	38
20	30	36
21	30	39
22	31	37
23	28	38
เฉลี่ย	30.08	37.60
S.D.	1.345	1.802

จากตาราง พบว่า ก่อนการพัฒนานักศึกษามีทักษะการเขียนบทความวิจัยให้มีคุณภาพเฉลี่ย 30.08 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.345 หลังได้รับการพัฒนานักศึกษามีทักษะการเขียนบทความวิจัยให้มีคุณภาพเฉลี่ย 37.60 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.802 จากคะแนนเต็ม 45 คะแนน

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

เรื่องที่ประเมิน	$\bar{X}$	SD
1. การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	4.78	0.41
2. มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนเร้าความสนใจ	4.22	0.98
3. มีการแจ้งวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าเรียนทราบอย่างชัดเจน	4.70	0.62
4. มีการชี้แจงขั้นตอน/วิธีการ การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบอย่างชัดเจนส่วนเนื้อหาของบทเรียน	4.83	0.48
5. เนื้อหา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนา	4.96	0.20
6. เนื้อหาของบทเรียนให้ความรู้ชัดเจน	4.96	0.20
7. เนื้อหา มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.83	0.38
8. จำนวนข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาและมีความเหมาะสม	4.70	0.62
9. เทคนิคการถ่ายทอดเนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ	4.61	0.64
10. รูปแบบ ขนาด สีตัวอักษร มีความเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน	4.87	0.34
11. การออกแบบมีความเหมาะสม สวยงาม น่าสนใจ	4.30	0.95
12. ภาพประกอบสามารถสื่อความหมาย สอดคล้องกับเนื้อหา	4.74	0.53
13. การใช้สีมีความเหมาะสม	4.61	0.64
14. การออกแบบบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์	4.39	0.87
15. การจัดวางตำแหน่งองค์ประกอบด้านการออกแบบปฏิสัมพันธ์	4.57	0.71
16. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการแสดงความคิดเห็นโต้ตอบ	4.83	0.48
17. เครื่องมือที่ใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น Social Network, webboard	4.70	0.62
18. การเข้าถึง มีความสะดวกเหมาะสม	4.91	0.28
19. ความสามารถในการเชื่อมโยงเอกสารถูกต้อง เหมาะสม	4.87	0.34
20. ความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้/ลิงค์ที่เกี่ยวข้อง	4.43	0.97
รวม	4.07	0.49

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย ศึกษาผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยและประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

สรุปผลการวิจัย

ผลการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์พัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย ยึดหน้าที่และกลยุทธ์การเขียนแต่ละส่วนประกอบของบทความวิจัย โดยมีทั้งหมด 5 ชุดกิจกรรม ได้แก่ การเขียนชื่อเรื่องและบทนำ การเขียนวิธีดำเนินการ การเขียนผลและอภิปรายผล การเขียนสรุปและบทคัดย่อ และการประเมินบทความวิจัย ใช้เวลาในการพัฒนารวม 10 ชั่วโมง

2. ผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย สามารถเขียนบทความวิจัยให้มีคุณภาพสูงกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจ พบว่าระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.49

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินการวิจัยไว้อย่างเป็นขั้นตอน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์พัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย ยึดหน้าที่และกลยุทธ์การเขียนแต่ละส่วนประกอบของบทความวิจัย โดยมีทั้งหมด 5 ชุดกิจกรรม

ได้แก่ การเขียนชื่อเรื่องและบทนำ การเขียนวิธีดำเนินการ การเขียนผลและอภิปรายผล การเขียนสรุปและบทคัดย่อ และการประเมินบทความวิจัย ใช้เวลาในการพัฒนารวม 10 ชั่วโมง ถือว่าครอบคลุมทุกส่วนประกอบของบทความวิจัย ทำให้ผู้เข้ารับการพัฒนาดำเนินการเขียนในทุกหัวข้อ และที่สำคัญกิจกรรมเหล่านี้เน้นผู้เข้ารับการพัฒนายเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนายได้ร่วมคิด วิเคราะห์ และกำหนดกระบวนการเขียนด้วยตนเอง ทำให้เข้าใจและมีแนวทางที่เหมาะสมสำหรับแต่ละบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของนงลักษณ์ วิรัชชัย (2555 : 14-15) ที่เห็นว่า แนวปฏิบัติในการเขียนบทความวิจัยนั้นควรให้ผู้รู้ช่วยอ่านและวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งโดยทั่วไปนักวิจัยมืออาชีพจะให้เพื่อนร่วมอาชีพที่เป็นผู้รู้ช่วยอ่านและวิพากษ์วิจารณ์บทความวิจัย รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง นักวิจัยมืออาชีพนิยมเสนอบทความวิจัยฉบับร่าง เพื่อขอรับข้อคิดเห็นนำมาปรับปรุงก่อนนำเสนอพิมพ์เผยแพร่ ในการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยครั้งนี้ จึงให้ผู้เข้ารับการพัฒนายได้ร่วมวิพากษ์ผลงานของตนเองร่วมกับคนอื่น ๆ เพื่อจะได้พัฒนาผลงานของตนเองให้ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของก้องเกียรติ หิรัญเกิด (2556 : 145-150) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาระบบสิ่งแวดล้อมเสมือนที่เน้นการคิดวิจารณ์งานเพื่อสนับสนุนกระบวนการเขียนบทความวิจัยสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์และสำรวจความต้องการจำเป็นของสภาพแวดล้อมการคิดวิจารณ์งานและขั้นตอนการดำเนินการของการเขียนบทความวิจัย 2) การพัฒนาระบบสิ่งแวดล้อมเสมือนบนฐานการคิดวิจารณ์งาน 3) การศึกษาผลการใช้ระบบความคิดวิจารณ์งานของบัณฑิตศึกษาในระบบสิ่งแวดล้อมเสมือน ระบบสิ่งแวดล้อมเสมือนบนฐานการคิดวิจารณ์งาน ประกอบด้วย 6 ส่วน ต่อไปนี้ 1) การคิดกลั่นกรองรายรอบ ในส่วนข้อคาสำคัญทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) การคิดมุ่งเป้าในส่วนบทคัดย่อ 3) การคิดนอกกรอบในส่วน บทนำ 4) การคิดหาทางเลือกที่เหมาะสมในส่วนวิธีวิจัยที่นำเสนอ 5) การคิดวิพากษ์ออกความเห็นในส่วนสรุปผลการวิจัย 6) การคิดแยกแยะในส่วนอ้างอิง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนการคิดวิจารณ์งานสูงขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนการใช้ระบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย สามารถเขียนบทความวิจัยให้มีคุณภาพสูงกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะกระบวนการพัฒนาทักษะการเขียนบทความการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมีกิจกรรมที่เหมาะสม ให้ผู้เข้ารับการพัฒนายได้เรียนรู้หน้าที่และกลยุทธ์ในการเขียนบทความวิจัย ประกอบกับผู้เข้ารับการพัฒนายได้ฝึกเขียนบทความวิจัย และได้ตรวจสอบและประเมินผลงานของตน ทำให้รู้ข้อบกพร่องในการเขียนและปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเองได้ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) คือ กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้อง โดยการฝึกกระทำซ้ำบ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทน จากกฎนี้แบ่งเป็นกฎย่อยได้อีก 2 ข้อ คือ กฎแห่งการใช้ (Law of Used) รู้แล้ว มีการกระทำบ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้ที่คงทนถาวรติดตัวไป และกฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disused) รู้แล้วไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้ที่คงทนถาวร (ทศนา แชมมณี. 2552 : 51) ดังผลการวิจัยของ Yun Xiao (2010 :123-124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการฝึกอบรมผู้ประเมินความสามารถการเขียนของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และคุณภาพผู้ประเมินในสภาพแวดล้อมออนไลน์ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้รับการออกแบบเพื่อตรวจสอบผลของการฝึกอบรมทักษะการประเมินผลให้กับผู้ประเมินงานเขียนของนักศึกษา คุณภาพของผู้ประเมินจากการสะท้อนกลับของนักศึกษา คุณภาพ (ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น)ของคะแนนนักศึกษาได้ และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการประเมินของผู้ประเมินในสภาพแวดล้อมออนไลน์ ซึ่งพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมเป็นผู้ประเมินซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการเขียนดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และเขียนสะท้อนคุณภาพของผู้ประเมินสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

3. ความพึงพอใจ พบว่าระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 โดยนักศึกษาสามารถเรียนและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง เนื้อหาแต่ละบทความความเหมาะสมกับผู้เรียนทำให้รู้สึกมีอิสระในการเรียนเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในขั้นตอนการพัฒนาการสอนและการพัฒนาชุดการสอนออนไลน์นั้น ควรมีการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ เนื้อหา สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน
2. การพัฒนาชุดการสอนออนไลน์ ผู้พัฒนาควรคำนึงถึงคุณสมบัติของอุปกรณ์ ว่าสามารถรองรับได้และเนื้อหาที่ใช้ควรมีปริมาณที่เหมาะสม ชัดเจน และง่ายต่อการเรียนรู้
3. ผู้สอนควรศึกษาคู่มือ ปฏิบัติตามขั้นตอนการใช้งาน และจัดเตรียมชุดการสอนพร้อม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ชุดการสอนออนไลน์นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้การพัฒนาสื่อในรูปแบบของแอปพลิเคชันให้ครอบคลุมทุกระบบปฏิบัติการทั้ง ไอโอเอส (IOS) แอนดรอยด์ (Android) และวินโดวส์ (Windows)
2. ควรมีการศึกษาถึงความคงทนในการเรียนรู้จากชุดการสอนออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนคงไว้ซึ่งประสบการณ์ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ก้องเกียรติ หิรัญเกิด (2556). การพัฒนาระบบสิ่งแวดล้อมเสมือนที่เน้นการคิดวิจารณ์ญาณเพื่อสนับสนุนกระบวนการเขียนบทความวิจัยสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัณหา คำหอมกุล (2548). การพัฒนาความสามารถในการเขียน สรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557. สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ.
- เฉลิมพล แซมเพชร. (2555) การเขียนผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ. ใน เอกสารประกอบการประชุมการนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ 2555 ณ ศูนย์ประชุมบางกอก คอนเวนชัน เซ็นเตอร์เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ. 27 สิงหาคม 2555.
- ชุติมา สัจจานันท์. (มปป.). การเขียนบทความวิจัยและการนำเสนอผลการวิจัยระดับชาติหรือนานาชาติ. สืบค้นจาก <http://ma.psu.ac.th>.
- ดุสิตา แดงประเสริฐ (2548). การพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แหมมณี. (2539). การเขียนบทความทางวิชาการ. คู่มือการเขียนบทความและหนังสือวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แหมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2559). แนวคิดการเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เป็นวารสาร. บรรยาย 15 มิถุนายน 2559.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2533). “คู่มือเขียนโครงการวิจัย” วารสารการวัดผลการศึกษา. 12(35):43-72.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). “รูปแบบ และลักษณะของบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารตามมาตรฐานสากล” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 4 (1) : 7-16.
- นงลักษณ์วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2550.). การจัดการรายงานวิชาการ บทความวิจัย และการอ้างอิง. สืบค้นจาก http://ednet.kky.ac.th/~edad/research_article/writing.doc.
- เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา (2549). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เพลงประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพศาล วรคำ. (2559). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.

- ไพศาล วรคำ ปิยะธิดา ปัญญา อนุสรณ์ จันทรประทักษ์ อัจฉริยา กุดหอม และกิตติชัย ปัญญารมย์ . (2556). *การศึกษาการวิจัยกระบวนการพัฒนาทักษะค้นคว้าหาข้อมูลของนักศึกษาต่างสาขา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ทนุวิจัยของสำนักบริหารโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ.
- ไพศาล วรคำ ปิยะธิดา ปัญญา อนุสรณ์ จันทรประทักษ์ อัจฉริยา กุดหอม และกิตติชัย ปัญญารมย์. (2557). *การศึกษาการวิจัยกระบวนการพัฒนาทักษะค้นคว้าหาข้อมูลของนักศึกษา ต่างสาขา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ทนุวิจัยของสำนักบริหารโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท* . กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- รสริน พิมลบรรยงก์.(2555). “การเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ *Research Article Writing for Publishing in Academic Journal*” วารสารสารสีมา, 1(1) มิถุนายน – กันยายน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. เลขธิการคณะรัฐมนตรี, สำนัก. (2557). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2557. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- วัลลภ กันทรพิทย์. (2534). *ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการ* . กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- วิทยากร เชียงกุล. (2527). *การพัฒนาทุนนิยมในประเทศไทย: ศึกษากรณีสังคมเกษตรภาคกลาง พ.ศ. 2503-2523*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ต้นหมาก.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2532). *การพัฒนาชุมชนประยุกต์*. ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศาลรัฐธรรมนูญ, สำนักงาน. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2554). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี) 2554* ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 128.
- สมเกียรติ พรพิสุทธิมาศ. (มปป.). *การเขียนบทความวิจัย*. ภาควิชาชีววิทยาและหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ฯ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย วรภิเษมสกุล (2557). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. *โครงการตำราเฉลิมพระเกียรติฉลองพระชนมพรรษา 84 พรรษา*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สมบัติพิชมทรัพย์. (2550). *การเขียนบทความวิชาการและบทความวิจัย*. สืบค้นจาก <http://research.eau.ac.th> (30 สิงหาคม 2555).
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). *การพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สันติ ศรีสวนแดง และผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล. (2554) “ประสิทธิภาพของระบบการนิเทศการ
ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยใช้การวิจัยเป็นฐานสำหรับหลักสูตรครูเกษตร 5 ปี.”
วารสารเกษตรศาสตร์ (สาขาสังคมศาสตร์). 32 (2), 265-268.

สุนันทา จริยาเลิศศักดิ์. (2555.). เคล็ดลับการเขียนบทความวิจัย. สืบค้นจาก
<http://www.gotoknow.org/blogs/pasts/361166>.

เสาวภา วิชาดี. (พฤษภาคม-สิงหาคม 2554) “การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเสริม สร้าง
ความสามารถทางภาษาและลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนาตนเองสำหรับนักศึกษา คณะ
ศิลปกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.” วารสารเกษตรศาสตร์. (สาขาสังคมศาสตร์). 32 (2),
252-253.

A Manual of Style for Authors, Editors and Copywriters. (1969). Chicago: The University of
Chicago Press.

A Research & Writing: Step by step, step 6: Writing the paper. (n.d.). Retrieved
November 1, 2001, from The Internet Public Library Web site:
<http://www.ipl.org/teen/aplus/step6.htm>

APA Style Helper 2.0: Software for New Writers in the Behavioral Sciences, Try the
APA-Style Helper 2.0 Demo. (n.d.). Retrieved March 12, 2001, from the
American Psychological Association Web site: [http://calkins.apa.org/apa-
style/demo.cfm](http://calkins.apa.org/apa-style/demo.cfm)

APA Style.org: A Product of the American Psychological Association. (n.d.).
Retrieved November 1, 2001, from the American Psychological Association
Web site: <http://www.apastyle.org/electext.html>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินคุณภาพบทความวิจัย
ของ.....สาขาวิชา.....

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		1	2	3	4	5
1	ความชัดเจนของปัญหาการวิจัย เหตุผลที่ต้องทำวิจัย ความเกี่ยวข้องของปัญหาการวิจัยกับสภาพปัจจุบัน และสาขาวิชาที่ทำวิจัย					
2	ความชัดเจนและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์การวิจัยกับปัญหาการวิจัย					
3	การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎีและมีความเชื่อมโยงกับหัวข้อการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง					
4	ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วิธีการวิจัยขั้นตอนการวิจัย เครื่องมือวิจัย เทคนิคการวิจัย การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ฯลฯ ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย					
5	ความสามารถในการเสนอผลการวิจัย ประกอบด้วย ลำดับขั้นตอนในการเสนอผล ความชัดเจนของการเสนอผลในรูปแบบตาราง กราฟรูปภาพ ฯลฯ ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย					
6	ความสามารถในการสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ความสามารถในการสรุปผลการวิจัย ความสมเหตุสมผลในการอภิปรายผลและการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ รวมทั้งการเสนอแนะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ควรทำต่อไปในอนาคต					
7	ความถูกต้องของภาษาที่ใช้เขียนตามหลักไวยากรณ์ของภาษานั้น ๆ รวมทั้งความถูกต้องของการอ้างอิงและบรรณานุกรม					
8	ความสามารถในการถ่ายทอดงานวิจัยไปสู่การนำเสนอบทความวิจัยที่ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน และได้รับการเผยแพร่ไปอย่างกว้างขวาง					
9	ผลการวิจัยก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือเป็นประโยชน์ทางวิชาการ หรือนำไปประยุกต์ใช้ได้					
	รวม					
	คะแนน					

แบบตรวจสอบหน้าที่ของส่วนประกอบบทความวิจัย

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1	ชื่อเรื่องสื่อความตรงประเด็น		
2	บทคัดย่อสามารถบอกเรื่องย่อได้เข้าใจชัดเจน		
3	บทคัดย่อนำเสนอผลการวิจัยได้อย่างน่าสนใจ		
4	บทนำชี้ให้เห็นปัญหาและโทษของปัญหา ตลอดจนผลกระทบทางบวกหากแก้ปัญหาได้		
5	บทนำชี้ให้เห็นภาพใหญ่ของงานวิจัยเชื่อมโยงกับปัญหาในระดับมหภาค		
6	บทนำแสดงถึงความใหม่โดยทบทวนวรรณกรรมให้ทราบถึงสิ่งที่ได้มีการทำวิจัยมาแล้ว		
7	บทนำชี้ให้เห็นช่องว่างขององค์ความรู้ที่ยังขาดอยู่ และจำเป็นต้องค้นหา		
8	วิธีดำเนินการวิจัยบอกเครื่องมือและขั้นตอนได้ละเอียดจนสามารถทำซ้ำได้		
9	วิธีดำเนินการวิจัยบอกเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติ		
10	มีการบอกเครื่องมือวัดและการหาคุณภาพเครื่องมือ		
11	มีการบอกระเบียบวิธี หรือรูปแบบการวิจัย หรือการทดลอง		
12	มีการแปลงข้อมูลดิบให้เป็นผลการวิจัย		
13	มีการสังเคราะห์ให้เป็นองค์ความรู้ที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย		
14	การอภิปรายผลมีการเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่น ๆ เพื่อเพิ่มคุณค่างานวิจัยที่ทำ		
15	มีการสรุปคำตอบให้ตรงกับปัญหาและที่ระบุในบทนำ เพื่อแสดงว่างานสมบูรณ์แล้ว		

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความพึงพอใจนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิจัย

สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

คำชี้แจง โปรดตอบแบบประเมินโดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					เสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
ส่วนนำของบทเรียน							
1	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ						
2	มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนเร้าความสนใจ						
3	มีการแจ้งวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าเรียนทราบอย่างชัดเจน						
4	มีการชี้แจงขั้นตอน/วิธีการ การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบอย่างชัดเจน						
ส่วนเนื้อหาของบทเรียน							
5	เนื้อหามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนา						
6	เนื้อหาของบทเรียนให้ความรู้ชัดเจน						
7	เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน						
8	จำนวนข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาและมีความเหมาะสม						
9	เทคนิคการถ่ายทอดเนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ						
ส่วนประกอบด้านกราฟิกและการออกแบบ							
10	รูปแบบ ขนาด สีตัวอักษร มีความเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน						
11	การออกแบบมีความเหมาะสม สวยงาม น่าสนใจ						
12	ภาพประกอบสามารถสื่อความหมาย สอดคล้องกับเนื้อหา						
13	การใช้สีมีความเหมาะสม						
14	การออกแบบบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์						
15	การจัดวางตำแหน่งองค์ประกอบ						
ด้านการออกแบบปฏิสัมพันธ์							
16	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการแสดงความคิดเห็นโต้ตอบ						
17	เครื่องมือที่ใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น Social Network, webboard						
ส่วนเทคนิคด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต							
18	การเข้าถึง มีความสะดวกเหมาะสม						
19	ความสามารถในการเชื่อมโยงเอกสารถูกต้อง เหมาะสม						
20	ความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้/ลิงค์ที่เกี่ยวข้อง						

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

**ประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อนวัตกรรมชุดการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะ
การเขียนบทความวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**
(IOC : Index of Item-Objective Congruence)

คำชี้แจง โปรดให้คะแนนความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1,0,-1 โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					เสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
ส่วนนำของบทเรียน							
1	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ						
2	มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนสร้างความสนใจ						
3	มีการแจ้งวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าเรียนทราบอย่างชัดเจน						
4	มีการชี้แจงขั้นตอน/วิธีการ การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบอย่างชัดเจน						
ส่วนเนื้อหาของบทเรียน							
5	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนา						
6	เนื้อหาของบทเรียนให้ความรู้ชัดเจน						
7	เนื้อหา มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน						
8	จำนวนข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาและมีความเหมาะสม						
9	เทคนิคการถ่ายทอดเนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ						
ส่วนประกอบด้านกราฟิกและการออกแบบ							
10	รูปแบบ ขนาด สีตัวอักษร มีความเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน						
11	การออกแบบมีความเหมาะสม สวยงาม น่าสนใจ						
12	ภาพประกอบสามารถสื่อความหมาย สอดคล้องกับเนื้อหา						
13	การใช้สีมีความเหมาะสม						
14	การออกแบบบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์						
15	การจัดวางตำแหน่งองค์ประกอบ						
ด้านการออกแบบปฏิสัมพันธ์							
16	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการแสดงความคิดเห็นได้ตอบ						
17	เครื่องมือที่ใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น Social Network, webboard						
ส่วนเทคนิคด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต							
18	การเข้าถึง มีความสะดวกเหมาะสม						
19	ความสามารถในการเชื่อมโยงเอกสารถูกต้อง เหมาะสม						
20	ความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้/ลิงค์ที่เกี่ยวข้อง						

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....